SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 77. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 25, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 25-го КВІТНЯ 1990 Ч. 77. РІК XCVII

В. ЯВОРІВСЬКИЙ ВИГРАВ СПРАВУ В СУДІ

Київ. — Один з районових судів Києва під головуванням судді Фадєєвої у понеділок, 23-го квітня, розглянув позов народного депутата СССР Володимира Яворівського на газету „Правда Украины" за публікацію наклепницької інформації.

Суд задовільнив позов, зобов'язавши газету вибачитись перед народним депутатом і надрукувати про це не перший сторінці газети.

Академік Д. Гродзінський доповідав в американських університетах

Чикаго (В. Боднарук). — У зв'язку з приїздом визначного академіка з Києва, проф. Дмитра Гродзінського, на конференцію в Ратгерському університеті було зорганізовано зустрічдоповіді в університетах та коледжах в стейтах Іллиной та Індіяна для американських студентів, викладачів та академічних громад. Тема проф. Гродзінського була: „Чорнобиль і його наслідки", ілюстрована найновішими прозірками з його дослідів.

Д-р Д. Гроздінський — визначний ядерний біолог, член Академії Наук України, директор Інституту Ботаніки при АН УССР і заступник голови екологічного Товариства „Зелений Світ". Він написав понад 450 статтей зі своєї ділянки і 12 книжок. Виступав на міжнародних конференціях в Европі та Японії, а його праці були перекладені на інші мови.

У своїх доповідях проф. Гродзінський чітко окреслював наслідки нуклеарного вибуху на північ України, в Чорнобилі, віддзеркалені в рослинах, в тваринах, і в людях. В рослинах бачимо гігантні розміри листків та голок дерев, в тваринах — народження сліпих поросят, восьминогих лошат, двоголових телят тощо. Велика кількість дітей родиться з катарактами, які раніше бачилося тільки у старших віком людей, з левкемією та з іншими хворобами і дефектами. Через засекречення урядом вибуху в Чорнобилі і неприготовлення населення до наслідків радіяції виникло недовір'я до офіційних чинників і це погано відбилося на здоров'і населення. Люди боялися їсти овочі та городину і пити молоко. Через брак вітамін і мінералів виник брак імунітету в людській системі.

Доповідав проф. Гроздінський в Північно-іллинойському університеті в ДіКелб, 28-го березня, де 200 студентів та професорів біологічного відділу уважно слухали його, а потім задавали питання; 29-го березня він доповідав в Р. Джей Дейлі коледжі в Чікаго, куди прийшло 250 студентів і професорів почути його доповідь (тому що забракло місця на залі, деякі студенти сиділи на сходах, або стояли в коридорі); 30-го березня проф. Гродзінський мав доповідь в університеті Індіяни в Гері, Інд., для академічної громади.

Крім доповідей проф. Гродзінський відбув також інтерв'ю з Сандрою Гейр на публічній радіостанції WVEZ в Чикаго. С. Гейр була в Києві відразу після вибуху чотири роки тому у співпраці з радіопрограмою в Києві. Вона дуже цікавилася сучасною ситуацією в Києві і в усій Україні тому, що більше і більше пишуть і говорять про наслідки Чорнобиля щодо мутацій та аномалій в рослинах, тваринах, як також в дітей та дорослих людей.

Джан Вен та Джим Гелледжер, редактори природознавчого відділу щоденника „Чикаго Трибюн", одного з найбільших щоденників в Америці, перевели інтерв'ю з проф. Гродзінським на тему Чорнобиля. Стаття Дж. Вена про Чорнобиль появилася двічі в згадній газеті з 1-го квітня.

ДОПОВІДІ ПРО ВИБОРИ В УКРАЇНІ

Клифтон, Н.Дж. — Д-р Аскольд і мгр Роня Лозинські виголосять доповіді про вибори в Україні в п'ятницю, 27-го квітня, о 7-ій год. вечора в Українській Централі, 240 Гоп аве., в Пассейку, Н.Дж.

СВІТ ВІДЗНАЧИВ ДЕНЬ ЗЕМЛІ

Ню Йорк. — В неділю, 22-го квітня, вже в двадцяте ввесь світ відзначав День Землі. Понад 200 міл. осіб взяли участь у масових демонстраціях, концертах, фестивалях, походах в ЗСА, країнах Европи, Азії, Африки, Північної і Південної Америки, в загальному у 140 країнах світу.

У великих містах були влаштовані такі корисні акції, як: засадження молодих дерев, прибирання вулиць, парків від сміття, навіть найвищої гори світу Монт Еверест. У Франції населення створило живий ланцюг завдовжки 500 миль, в ООН зібралися астронавти, на дорогах Японії 5,000 осіб протестували проти занечищення повітря автомобільними газами. На Великій Галявині нюйоркського Центрального парку зібралося біля мільйона молодих людей, щоб, як і всюди, показати свою причетність до наболілих проблем оточення.

Це був не лише день голосних промов, звернених до політичних діячів, які керують світом, але день звичайних людей, що зібралися поговорити й задуматися над проблемою, як зберегти свою плянету.

Особливе значення святкування Дня Землі мало в країнах Східної Европи, де сорокалітнє панування комуністичної влади привело оточення до катастрофічного стану. Мешканці Гданська, Берліна, Вільнюса виїхали на роверах, протестуючи проти міських випарів.

Проблеми знищеного довкілля надзвичайно болюче торкаються мешканців України, які при „звичайних" екологічних занечищеннях несуть на собі тавро чорнобильської нуклеарної катастрофи. Українці також приєдналися до цілосвітового відзначення Дня Землі, влаштовуючи масові мітинги.

ВИСТАВКА Л. ГУЦАЛЮКА

Ню Йорк. — ОМУА влаштовує в неділю, 29-го квітня, о год. 1-ій по полудні відкриття виставки картин Любомира Гуцалюка. Виставка буде відкрита в будні дні від год. 6-ої до 8-ої вечора, в суботи і неділі — від год. 1-ої по полудні до 8-ої вечора і триватиме до 6-го травня в Галерії ОМУА при 136 Друга аве.

Появився каталог на виставки Я. Гніздовського в Україні

Джерзі Сити, Н.Дж. — Як уже інформовано, в місяцях травні, червні і липні відбудуться у музеях Києва, Львова і Тернополя виставки творів Якова Гніздовського, в більшості його графіка: ліноритні, дереворізи.

У підготові до цих перших виставок визначного українського мистця, якого в Україні майже не знають, видано чепурний каталог із репродукцією його дев'ять картин та із автопортретом мистця на обкладинці. В каталозі подано також життєпис Я. Гніздовського з інформаціями не лише про його життя, але також де находяться його твори та які досі появилися видання про нього і його творчість або з його творчістю. Також поміщено проєкти української азбуки Я. Гніздовського, який виправляє спотворення давньоруської кириличної азбуки, запровадженої ще царем Петром І.

В книжечці є вичислені твори, що будуть виставлені на всіх трьох виставках в Україні у числі 50. Як відомо, дружина покійного мистця Стефанія буде на святочному відкритті виставки в Києві та у Львові та бажає частину із виставлених творів подарувати цим музеям.

Гості з України говоритимуть про реставрацію пам'яток

Ню Йорк. — Тут у п'ятницю, 27-го квітня, о 7-ій год. вечора доповідатимуть гості з України про реставрацію, охорону пам'яток історії та культури та її збереження.

Іван Могитич, головний архітект Українського спеціяльного науково-реставраційного проєктного інституту Львівської філії, випускник Львівського Політехнічного Інституту. Всю свою енергію, знання, уміння віддав справі реставрації пам'яток, автор та керівник багатьох проєктів реставрації пам'яток архітектури. Завдяки його вмілому керівництву львівські міжобласні спеціяльні науково-реставраційні майстерні переросли у науково-проєктний інститут.

Ігор Кудін, перший та незмінний керівник львівської обласної організації Українського Товариства Охорони Пам'яток Історії та Культури. Двадцять три роки він працює на ниві пропаганди та збереження пам'яток. Доповідь буде всеохоплюючою та різноманітною. З початків свого існування товариство нараховувало п'ять постійних працівників і виконувало надзвичайно багато організаційної праці; за ініціятивою товариства виникла ідея про розбудову Львівського музею українського мистецтва, виставки-продажі творів мистецтва для цієї мети. На жаль, ідея не доведена до кінця. Розбудова так і не розпочалась. Ці та інші болючі питання піднїматиметься у доповіді.

Вступ за добровільними датками.

ЛИТОВЦІ ПРОДОВЖУЮТЬ БОРОТЬБУ

Вільнюс. — Уряд Литовської республіки дав розпорядження закрити більшу частину підприємств з метою економії палива і сировини.

Розпорядження було дано в суботу, 21-го квітня, після того, як Москва повністю припинила доставу нафти і зменшила більш як на 80 відсотків доставу природного газу. Крім того, різко зменшена достава в республіку продуктів та багатьох інших необхідних товарів.

Два тижні тому совєтський уряд дав розпорядження, щоб всі чужинецькі журналісти залишили Литву, але минулої суботи і неділі Москва організувала поїздку одної групи західніх кореспондентів, акредитованих у совєтській столиці і тому вони могли передати репортажі зі столиці Литовської республіки. Кореспонденти повідомили, що на вулицях Вільнюса дуже мало авт. Власники авт змушені економити паливо, бо його тепер відпускають в обмеженій кількости — 30 літрів на місяць. Естонія запропонувала Литві економічну допомогу, але покищо неясно, як і в якій формі ця допомога буде здійснюватися.

Прем'єр-міністер Литовської республіки Казіміра Прунскене продовжує поїздку по европейських країнах, стараючись заручитися їх підтримкою. У п'ятницю вона перебувала в Норвегії і провадила переговори про доставу Литві норвезької нафти, а в суботу і неділю — в Данії.

В суботу у Вільнюсі одночасно почалися два з'їзди. На одному зустрілися делегати руху „Саюдіс", на другому — делегати вірної Москві Комуністичної партії „на плятформі КПСС". На з'їзді „Саюдісу" виступив прем'єр-міністер Естонії Едгар Савісаар: „Те, що вчора сталося у Вільнюсі, — сказав він, — завтра може статися в Таллінї. Естонці розуміють це і готові прийняти на себе тягар допомоги Литві".

Прем'єр Естонії мав на увазі напад у п'ятницю совєтських окупантів на друкарню у Вільнюсі. Вояки не тільки зайняли друкарню, але й били цивільну охорону. В суботу Верховна Рада Литви надіслала телеграму М. Горбачову з просьбою покарати винних.

Виступаючи на з'їзді „Саюдісу", президент Литовської республіки Вітаутас Ляндсберґіс заявив: „Ми не відмовимося від незалежности. Ми готові до переговорів з Москвою".

У неділю, 22-го квітня, в Ню Йорку відбулася велика демонстрація литовців на підтримку законних прав їхньої республіки. В демонстрації взяли участь друзі литовців — представники поневолених Москвою народів. А в катедрі св. Патрика відбулося Богослуження з участю литовського духовенства і Єпископа Стемфордської епархії Владики Василя Лостена. На Богослуженні були присутні, крім литовців, і українці.

КОНЦЕРТ АРТИСТІВ З УКРАЇНИ

Ню Йорк. — Тут в Українському Народному Домі, 140 Друга аве., в четвер, 26-го квітня, відбудеться концерт артистів з України Галини Менкуш (бандура) та Ніли Крюкової (художнє слово). В програмі концерту — художнє читання історичного роману у віршах Ліни Костенко „Маруся Чурай". Початок концерту о год. 7-ій вечора.

КРЕМЛЬ ОРГАНІЗУЄ ПОЇЗДКУ МУСУЛМАН ДО МЕККИ

Москва. — Після десятиліть заборони виїздів совєтських громадян поза кордони „совєтського раю" та переслідування релігії, совєтські офіційні чинники, тобто кремлівські диктатори, організують в цьому році чисельну поїздку совєтських мусулан до Мекки для участи в релігійних святкуваннях, — заявив кореспондентам пресовий секретар президентського бюра Аркадій А. Масленніков.

Президент СССР із спеціяльними уповноваженнями Міхаїл С. Горбачов, який зустрівся з критикою закордонних мусулманських спільнот, що в Совєтському Союзі переслідують мусулман, наказав міністрові цивільного летунства зорганізувати спеціяльні полети Аерофлоту до Савдійської Арабії у періоді святкувань в Мецці. Масленніков підкреслив, що міністерство закордонних справ СССР отримало інструкцію приспішити видачу віз для мусулман, які хочуть взяти участь у цих поїздках до Мекки.

Деякі західні дипломати в Москві пояснюють ініціятиву М. Горбачова тим, що СССР вже віддавна намагається встановити дипломатичні зв'язки із Савдійською Арабією, але савдійський уряд досі від таких зв'язків відмовлявся. Савдійська Арабія веде також перед у боротьбі за свободу мусулман в Совєтському Союзі. Напруження у відносинах збільшилося між СССР і Савдійською Арабією під час тривання совєтської окупації в Афганістані. Крім того совєтські диктатори, як відомо, все підтримували режими арабських диктаторів, постачаючи їм зброю й інший військовий матеріял для ведення внутрішніх війн.

Покищо не відомо скільки мусулман прибуде до Мекки і якими критеріями будуть руководитися совєтські еміграційні чинники при видачі віз. Покищо говориться загально, що тисячі осіб зголосились до бюр ОВІР-у і виповнили аплікації на поїздку до Мекки. „Для нас це повідомлення і зарядження президентського бюра є своєрідним подарунком М. Горбачова", — заявив Качгі Аділь Зейнайлов, керівник мусулманської релігійної адміністрації закавказьких релігійних груп.

Кореспондентка газети „Ню Йорк Таймс" Естерн Б. Фейн пише з цієї нагоди, що з ліберальних законів в СССР скористали властиво всі: православні і католики, жиди, еміграційна квота яких значно збільшилася, а численні релігійні громади отримали в користування колишні церкви і прицеркови ні будинки, які колись були перетворені на музеї, склади, клюби тощо.

Створено Комітет і Фонд Допомоги Молоді в Україні

Ню Йорк (КУ СУМ). — Крайова управа Спілки Української Молоді в Америці створила окремий Комітет і Фонд Допомоги Молоді в Україні.

На своєму засіданні тут в канцелярії КУ СУМ в суботу, 7-го квітня, члени Крайової Управи вибрали д-ра Асколда Лозинського, організаційного референта КУ СУМ, на голову цього комітету. Крайова управа також призначила дотацію на фонд в сумі 5.000 дол. і закликає всіх, які зацікавлені долею молоді в Україні, складати свої пожертви на конто число №5514, „SUM Youth Fund", у Кредитівці СУМ-А в Йонкерсі, Н. Й.

Особливою ціллю цього комітету і фонду є допомагати всім молодечим організаціям в Україні, які плекають ідею самостійної соборної української держави, між ними: Спілці Незалежної Української Молоді у Львові, Києві і Чернівцях, Незалежній Молоді Галичини Миколаївського району і відновленій Спілці Української Молоді у Харкові.

Із зібраних фондів Крайова управа буде доставляти молодим активістам історичні книжки, Євангелії, молитвенники, матеріял на фелони і технологічне знаряддя. Крайова управа уже частинно вислала згадані речі в Україну.

Крім д-ра Лозинського, до Комітету Допомоги Молоді в Україні увійшли: Ольга Король, голова КУ СУМ, д-р Роман Козицький, Ліда Микитин і Марія П'ятка.

В Клівленді відзначать четверту річницю чорнобильської трагедії

Клівленд (смб). — Обидві Школи Українознавства, Товариство „Рідна Школа" і „Рідна Школа" ім. Т. Шевченка при українському православному соборі св. Володимира Великого, спільно відзначать четверту річницю чорнобильської трагедії в суботу, 28-го квітня, у рідношкільних приміщеннях 3-го поверху середньої школи Нормапді, 2500 Вест Плезент Веллі рд. у Пармі, в залі ч. 331. Початок о год. 12:30 по полудні.

Програма пічнеться спільної молитвою та відправою соборної Панахиди за упокій душ жертв чорнобильської трагедії, яку співслужитимуть отці душпастирі українських церков Клівленду. Після цієї відправи відбудеться коротка програма учнів обох Шкіл Українознавства під назвою: „Діти — дітям Чорнобиля". Щоб пригадати неукраїнцям про розміри цієї трагедії, до участи запрошено місцеві теле-і радіостанції та пресу.

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД признався що він таємно передав майже два міл. дол., щоби допомогти встановити нове жидівське поселення у християнській частині старого міста Єрусалиму тому десять днів. Ця подія була спричинником масових протестів на місці та широкого осуду за кордоном, зокрема тоді, коли 20 жидівських родин у навечер'я Великої П'ятниці поселились недалеко місця, на якому стоїть церква Св. Гробу для відмічення місця смерти Ісуса Христа. Посадник Єрусалиму на самому початку осудив поселення жидів говорячи, що це дуже пошкодить туризмові та торгівлі. Іміграційні чинники побоюються, що це може пошкодити іміграції совєтських жидів до Ізраїля, навіть ізраїльський суд вирішив, що поселення жидівських родин не є законним. Визнання жидами перед цілим світом, що уряд країни таємничо був в цю справу замішаний, стверджують аналітики, може вивдигнути деякі питання у Вашінґтоні й тим самим пошкодити в рішенні прохання Ізраїля про додаткових 400 міл. дол. допомоги на збудування приміщень для совєтських жидів у Ізраїлі.

АВСТРАЛІЙСЬКІ УРЯДОВІ ЧИННИКИ подали до відома, що їхню країну навістили повені, які уважають найгіршими за останнє століття. Велика кількість міст і містечок внутрі країни є цілковито відірвані від решти країни. Сотні людей були змушені шукати захисту на дахах своїх водою залитих будинків, у неділю, 22-го квітня, у східніх стейтах Квінсленду, Ню Савт Вейлс і Вікторії. Австралійські власті стверджують, що багато людей зникло, але тільки прийшло одне повідомлення про смертний випадок.

ПРЕЗИДЕНТ ГУССЕЙН заявив, що Ірак відплатиться всією своєю силою будь-якій країні, що нападе на арабську країну. „Той, хто започаткує нам агресії проти Іраку чи іншої арабської країни, тепер матиме до діла з Іраком, бо Ірак є частиною арабської нації й ми будемо з Іраку боротися з такими". Цю заяву виголосив президент Гуссейн у телевізійній передачі кілька годин перед тим, як представники 13-ох арабських держав розпочали свої дводенні наради, як вияв солідарности.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНЦІ ЗВИКЛИ чути застережливе питання з телевізійних екранів: „Вже є 10-та година. Чи ви знаєте де ваші діти?" На жаль, багатьом ця фраза байдужа, поки цілою нацією не потрясе якийсь трагічний випадок, подібний недавній пожежі в барі, де загинуло багато підлітків. Посадник невеликого міста стейту Ню Йорк Механіквілл, яке розташоване вздовж верхньої частини ріки Гадсон, Патрик Гілдрет відновив указ із 1915 року. Батько чотирьох дітей, П. Гілдрет „витер порох", як він каже, з цього указу, щоб припинити наростання вандалізму, розгнузданої поведінки підлітків та їх сходини у різних кублах. В указі вказується, що якщо дитина буде затримана на вулиці після 10-ої години вечора, відповідальність за це нестимуть батьки, які вперше заплатять 25 дол. гривни, а вдруге їм загрожує ув'язнення. Покищо указ має ефективні висліди, на вулицях містечка після 10-ої години вечора — спокій. Відновлений указ, який ввійшов у дію в понеділок, 16-го квітня, стосується молоді нижче 16-ти років, хоча посадник наполягав на збільшенні вікової границі до 18-ти років.

МИНУЛО ВЖЕ ДЕВ'ЯТЬ РОКІВ після вибуху епідемії АІДС в ЗСА, та американські лікарі все ще всіма засобами намагаються обминути хворих цією смертельною хворобою, відмовляються взяти активну участь у боротьбі з нею. Багато лікарів не хоче приймати на лікування хворих на АІДС, інші не звертають належної уваги на історію хвороби й сексуального життя хворих та занедбують превентивне навчання пацієнтів. „Дуже багато лікарів поводить себе так, ніби то вони працюють власне в тій частині світу, де не існує вірус АІДС" — сказала голова Крайової комісії з проблем АІДС д-р Джун Осборн. На її думку, хворі АІДС у початковій стадії мають більше шансів на лікування, але вони не реєстровані вчасно та розповсюджують вірус.

РОБОТИ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ Лінкольн Центру за попередніми підрахунками коштуватимуть 17 мі. дол. Готуючись до нового сезону під відкритим небом, Лінкольн Центр повинен подбати про дренажні проблеми у Демрош Парку, де проводяться концерти та виступи. Серед внутрішніх реновацій є нові м'які сидження, килими, нове освітлення, ремонт сцени та куліс, нові вінди та ескалатори. Комплекс концертових заль Лінкольн Центру реставрується за кількома проєктами. Перероблення дренажної системи Демрош Парку почалося вже в 1988 році та коштуватиме 6,3 міл. дол. міського бюджету.

У Вашінґтоні вручено нагороди Фундації Антоновичів

Стоять (зліва) д-р Т. Антонович, д-р М. Богачевська-Хомяк, поетеса Ліна Костенко і д-р О. Антонович.

Вашінґтон (Марта Зелик). — 25-го березня, тут відбулася церемонія вручення нагород Фундації Антоновичів за найкращі досягнення в галузі української літератури й науки. Нагороду за найкращий літературний твір одержала видатна українська поетка Ліна Костенко за свою збірку „Сад нетанучих скульптур", а найкращу наукову працю, яка стосується української теми, одержала д-р Марта Богачевська-Хомяк за свою книжку „Feminists Despite Themselves: women in Ukrainian Community Life 1884-1939".

Цьогорічна церемонія, як і три попередні, відбулася в елегантній залі Джорджтавнського університету. Її влаштувала Фундація Антоновичів у співпраці з Вашінґтонською групою. Прибуток із цього вечора призначений на Фонд стипендій Вашінґтонської групи.

Доктор Омелян і доктор Тетяна Антоновичі розпочали фундацію у 1980-му році. В своєму коротковму вступному слові доктор Омелян Антонович заявив, що це є одна українська нагорода, не пов'язана з жодною українською інституцією, організацією чи партією.

Ліна Костенко, життя й творчість якої віддзеркалює важку долю української літератури, подякувала

(Закінчення на ст. 7-ій)

КОНЦЕРТ Ю. ОСІНЧУК

Ню Йорк. — Український Інститут Америки в рамках концертової серії „Музика в Інституті" влаштовує в неділю, 29-го квітня, добродійний галя-концерт піяністки Юліяни Осінчук та „Весняний баль". В програмі концерту — твори Бортнянського, Франка, Киви, Скорика і Ліста. Вступ — 50 дол. від особи. Початок о год. 3-ій по полудні в приміщенні УІА, 2 Схід 79-та вул.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашингтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи у суперечці з Литвою СССР має всі „адути"?

Поштовх до теперішніх міркувань дала стаття „Ню Йорк Таймсу" з 19-го квітня ц.р., в якій заперечувано успіх самостійницьких змагань Литви, бо, мовляв, у тій грі Москва має „всі високі карти".

Коли підходити до проблеми з погляду фізичної сили, з погляду статистичних дат, то дійсно не можна порівнювати литовського карлика до совєтського велетня. На 15 складових частин СССР — Литва стоїть на 12-му місці. СССР має 288 мільйонів населення — Литва близько 4 мільйони і разом з Естонією і Латвією досягає 8 мільйонів осіб, в тому числі є поважний відсоток „меншин". Прийнявши супроти Литви політику „сильної руки", Москва має, без сумніву, „високі карти": військо з танковими з'єднаннями, газоліну, металі, дерево, цукор, необхідні предмети першої життєвої потреби. Норвегія погодилася постачати газоліну, але литовський уряд не має твердої валюти, за яку можна б ту газоліну дістати від Скандинавії і Москва має можливість недопустити імпорт до Литви морським чи повітряним шляхом. Коли йдеться про фізичну можливість довести тепе рішнє порівняно пристойне життя в Литві до нуждарського рівня, то Ґорбачов може зробити це. Але це не значить, що він може присилувати 4 мільйони литовських патріотів впасти на коліна і просити милосердя. Фізична сила завжди у всесвітній історії відігравала величезну ролю. Закріпилося переконання, що у міжнародних відносинах рахуються тільки народи (країни) сильні — слабі не мають голосу. І так, і ні. Біблійний переказ про двобій Ґоліята і Давид має свій глузд і в політиці. СССР з Михаїлом Ґорбачовим у проводі мають щастя у міжнародній коньюнктурі. На телевізійному екрані передавали м.і. заяву речника Державного департаменту: „Проблема Литви існує 50 років. Але в міжчасі сталися події, в обличчі яких проблема Литви перестала бути найважливішою. Позицію „найпершої важливости" набрали проблеми з'єднання Німеччини і її ролі у новій констеляції сил. Конечність закріпити демократію у недавніх сателітських країнах, конечність зменшити різні роди збройних сил ЗСА і СССР і, врешті, конечність зменшити видатки на оборону з уваги на дефіцит бюджету". Це створило корисну для Ґорбачова коньюнктуру, бо — як це вже не раз стверджувано на цьому місці — керівники НАТО підтримують Ґорбачова не з любови, а як сяк-так можливого контраґента до переговорів про частинне роззброєння. На Бермудах президент Буш два дні нараджувався з британським прем'єр-міністром Марґарет Тачер; минулого тижня цілоденні наради провів із президентом Франції Франсуа Міттераном. Буш не веде закордонної політики самочинно, тільки у тісному порозумінні з керівниками НАТО. Телефонічно нараджувався з канцлером Західньої Німеччини Гельмутом Колем. Литва й усі інші поневолені народи Евразії мають нещастя, що згадані вгорі проблеми відсунули проблему їхнього визволення на задній плян. Алеж уже в 1956 році Захід не прийшов з допомогою протимосковському повстанню на Мадярщині за тамошнього лідерства Імре Надя, і в 1968 році не прийшов з допомогою Александрові Дубчекові, якого замір надати „людське обличчя" чеському комунізмові здавив Леонід Брежнєв інвазією збройних сил.

Але поруч з отими адутами Ґорбачов має теж деякі дуже слабі карти. У „Ню Йорк Таймсі" з 21-го квітня подано вістку про зізнання на об'єднаній Конґресовій Комісії двох фахівців про препоганий стан совєтської економіки. Не можна направити її танками і не можна переставити контрольовану державою економіку на вільний ринок декретами, бо крім потрібних для цього фондів треба ще зміни психіки, яку здеправував панівний в СССР марксизм впродовж 70-ти років. Психічна настанова народу ніби маловажна. Але всі революції вибухали завдяки буйній психічній настанові. Клясичним зразком стала Велика французька революція 1789 р., яку підготовив гурт інтелектуалів, так звані енцикло педисти з Руссо, Вольтером і Дідро у проводі. Фермент у самій компартії СССР щораз сильніший свободолюбний рух усіх поневолених народів не тільки у Прибалтиці, але й на Кавказі, у мусулманських народів, в Україні і недовір'я західнього фінансово-промислового світу до перебудови — це препогані карти в його розгрі з Литвою. У розмові з американським кореспондентом один старенький литовець, колишній довголітній політичний в'язень заявив: „Пережили Сталіна і Брежнєва — переживемо і Ґорбачова". Сила духу не є фікцією, це — поважний реальний чинник у політиці.

ВІДРОДЖЕННЯ ЧЕРЕЗ ПОРАЗКИ І ТРАГЕДІЇ

II.

„А що сказати про нашу історичну науку... Ми маємо багатотомні фальсифікації — і малотиражні, абияк видані поодинокі праці справжніх істориків..."

Виходячи з такого сумного положення, авторка надає спеціяльного значення Міжнародній Асоціяції Україністів: „Створивши Асоціяцію, ми тим самим вийшли на якісно новий рівень комунікації з іншими культурами і репрезентації своєї. Не треба тішити себе ілюзіями, що все, що пропонувалось для 'домашнього' вжитку, з відповідним ентузіязмом буде сприйняте на міжнародному рівні... Технологічно і професійно наша наука і культура в цілому трагічно відстали. Але засвоїти цю думку треба... для того, щоб знайти спосіб боротися з таким становищем".

Коментуючи про кожний хоч би найменший проєкт Асоціяції, як, наприклад, видавання нового журналу „Україністика", авторка бачить ще далеко ненормальний стан на Україні: „Здавалося б, про це видання можна було б тільки мріяти. Престижне видання міжнародної кляси в Києві — чи таких у нас багато? (Під час обговорення цього в Неаполі) заперечень було два: немає грошей і паперу, а також — немає дозволу, а за дозволом треба звернутись до Ради Міністрів республіки. Я певна, що Раді Міністрів і не спало б на думку забороняти таку хорошу ініціятиву. Врешті, невже й сьогодні не можна хоч помріяти, щоб подібні справи вирішувались на рівні компетенції вчених і письменників, — як, знову ж таки, у всіх цивілізованих країнах..."

Про створення щорічної Міжнародної Школи Україністів, як один з проєктів Асоціяції, авторка аргументує, що треба організувати її при Київському університеті, щоб, таким чином, головним осередком для вивчення української мови була Україна „...як тоді ставитись до пропозиції створити цю школу при Гарвардському Університеті? Та ж у Гарварді Український літній інститут працює вже вісімнадцять років! Наші ж поважні вчені про це навіть не знають. Отже, щоб поглибити знання української мови і культури, україністи їздять до Америки (чому б не зробити відтак білоруську літню школу в Японії?) Поза сумнівом, в Америці україністи почувають себе значно комфортніше, як на Україні, ще й тому, що їм услід ніхто не каже: „Хохлы приехали!'..." і далі „...І все ж таки хочеться мати ілюзію, що українську мову ще можна буде вивчати і на 'великій Україні'".

Молода авторка надіється, що нормальна праця Асоціяції поверне багато чого втраченого: „Міжнародна Асоціяція Україністів плянує взяти на себе координаційну функцію з метою систематизації і каталогізації всього масиву української культури. (Мова про джерела, що знаходяться поза межами України). Зрозуміло, що ця робота розрахована на десятиліття... Будемо сподіватись, що в процесі цієї роботи іншого статусу набудуть архіви й на самій Україні. В 30-их і 40-их їх знищували, в 60-их теж подекуди палили. Сьогодні наші вцілілі й неоціненні архіви вже просто занедбані й практичноне вивчені..."

Щодо ширшого значення постання Міжнародної Асоціяції у відношенні до розвитку почуття національної гідности О. Пахльовська пише, що „Вихід української культури на міжнародну арену має не лише практичні проблеми, а й проблеми суто психологічні. Не слід забувати, що впродовж століть у нас відбиралась воля до дії, до самостійних рішень... (Україна і Київ) поступово перетворювались на провінцію, на периферію імперії. Вже про самостійні інституції не йшлося — диктували Петербург або Москва... Нація довго жила відчуттям своєї історичної мар гінальності, культурного регіоналізму. Те ж саме маємо й сьогодні, і хтозна, скільки часу буде потрібно на виправлення цих деструк цій".

Годі переочити те, що в Україні живе надія, що Між народна Асоціяція Україністів допоможе сполучити Україну зі світом та що вона створить прецедент до нормалізації української культури у межах власної країни. А це, само собою, конечний крок для виходу україністики як повноправної науки в широкий світ.

Д-р Володимир Боднар

ВИМІННА ВАРТІСТЬ КАРБОВАНЦЯ

Факт, що комунізм валиться у цілому світі, як ідеологія і економічний лад. Назовні народи Східньої Европи і внутрі Совєтського Союзу після довголітньої неволі шукають свого кореня, спадщини та йдуть за зовом крови. Стремлять до самостійности і відокремлення. Ґорбачов, здібний і хитрий політик, скоро зорієнтувався в безвихідності та безнадійності комуністичної системи і переставляється на рейки демократії. Здається, що він радше хоче рятувати крахуючу економію і то коштом західніх інвестицій, та імперію „неділимої", як цілости Совєтського Союзу. Задурманює західній світ і ЗСА, мовляв, він за демократією.

Як ця ґорбачовська демократія виглядає, то прикладом може послужити ситуація на Литві. Грозять танками, літаками і безкомпромісовою капітуляцією. Ґорбачов потрапив зосередити велику силу і народи Совєтського Союзу мусять коритися „старшому братові". Думаю, що він все ж таки загнався задалеко і перерахувався в такому стихійному і спонтанному змагові уярмлених народів до цілковитої самостійности. Розраховує він на розгубленість і, як звичайно, нерішучість ЗСА і не подивуємося, коли незадовго Литву приборкають силою. Мовляв, вони мають там свої стратегічні бази та що Литва й інші Балтійські держави не дадуть собі ради економічно без допомоги Совєтського Союзу. А ЗСА знову потрібні роззброєння та шанси для американських мільйонерів робити „солідні" бизнеси у фазі перебудови і гласності. Біда в цьому, що ця фаза демократизації у Совєтсько му Союзі йде дуже повільним темпом і шкутильгає у економічному секторі. І доки не будуть привернені такі знаменні елементи демократії, як приватна власність, приватна ініціятива, вільна компетиція, а не накази згори, дуже часто нефахових партійців-бюрократів, та надусе свобода народів — то не допоможуть і жодні зовнішні допомоги та інвестиції.

Загальновідомо, що валюта карбованця у Совєтському Союзі в міжнародній вимині має мінімальну вартість або навіть жодної. Чому це так? Від десяток літ Совєтський Союз у багатьох аспектах себе ізолював та не включався у міжнародний ринок. Совєтський Союз, а передусім багата Україна мають великий і різноманітний економічний потенціял, але невміло, недбало і нефахово використаний. Совєтський уряд часто спрямований на колоніяльні та інфільтраційні цілі, аби загарбати світ, не звертає зовсім уваги на критерії здорової економії та засади „продажі і попиту", очевидно і на речі суто людського характеру. В результаті цього процеси з продукції, консумпції, дистрибуції, транспортації, плянування і в закордонній торгівлі експорту та імпорту проходять неґативно, невспірмірно до потреб запотребування, та зі шкодою для цілої господарки. Бракує такого важливого фактора, як приватна ініціятива і компетиція. Усе згори накинене розпорядженнями і наказами партії. А це дуже нездорове явище. В результаті у Совєтському Союзі карбованець квалітативно дуже низький і не витримує компетиції на міжнародньому ринку. Непевність ситуації, нестабільність також впливає негативно на монетарну систему. Західній світ імпортує зі Совєтського Союзу деякі дешеві сирівці, але готові продукти в дуже малій кількості. Давніше економісти основували кількість обігу грошей в даній державі на клявзулі відсоткового їх відношення до резерв у золоті (в штабах) і цю теорію названо контингентовою і підклад золота мав рівнятися 25 до 33 відс. Опісля цю теорію заступлено більш еластичною, а саме 25 до 33 відс. покриття, але не в золоті, а також у торговельних, вартісних паперах і бондах. Під цю пору ЗСА має золота в штабах вартости приблизно 13 більйонів здепонованих у Форт Нокс й інших засекречених місцевостях.

Під час Другої світової війни Гітлер і його економісти, як Функ та Шахт, застосували ще одну методу покриття валюти, а саме в сирівцях і робочій силі народу. Значить, кількість грошей можна помножувати без відсоткового обмеження в золоті, чи вартісних паперах, аби тільки було доволі сирівців і робочої сили. Правдоподібно Гітлер був змушений обставинами вдатися до такої теорії, а по виграші війни перейти на попередньо уже згадані, які з малими змінами і досі практикується на Заході. Виглядає, що Совєтський Союз має досить золота (продукція золота на Колимі в'язнями не коштує їх нічого), але статистично вони цього не виявляють. Але не зважаючи на ці запаси золота — карбованець стоїть низько, бо інші згадані попередньо і зі собою пов'язані фактори не збалансовані і це обмежує вартість карбованця. Квалітативно продукти в Совєтському Союзі є на дуже низькому рівні, а продуктивність обнижена з огляду на брак компетиції та приватної ініціятиви.

Донедавна ще вимінна вартість карбованця на совєтському ринку навіть перевищувала доляра, а тепер 6 карбованців рівняється 1-му долярові. Очевидно, в дійсності вартість карбован ця набагато нижча. Пропонують устійнити вартість карбованця в пропорції до золота, як 45 рублів за 1 грам золота. В консеквенції також покупна сила карбованця дуже маленька. На приклад робітник заробляє пересічно 150 до 200 крб. в місяць, але так само коштує його і одяг. Ціни харчів рівно ж далеко непропорцій ні до заробітків. Бракує теж продуктів першої потреби, як мила тощо. Дуже часто в одному місці не раз є доволі цього чи іншого продукту — але зовсім немає в іншому. Це знову вина в плянуванні, транспортації та розподілі. Процес переходу на вільний ринок повільний. Бракує відповідно вишколених фахівців; партійні бюрократи саботують і утруднюють цю акцію. На Україні процес повідомлювання широких мас поступає вперед і ми віримо, що з Божою допомогою, зрозумінням та консолідацією усіх наших сил в народі доб'ємося так дуже заслуженого Воскресіння нашого народу — його самостійности.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ПРО БЕЗВАРТІСНИЙ ЗАКОН

У двох числах „Свобода" (245-46) за минулий рік помістила мою статтю п.з. „Безвартісний закон про державну мову в Україні", яка найшла позитивний відгук серед читачів (листи і особисті зустрічі).

Спираючись на доволі гострій критиці згаданого закону, проти якого авторитетно виступили і Т-во Української Мови ім. Шевченка в Україні і цілий ряд письменників і культурних діячів, бо згаданий закон в принципі не визнає української мови як єдинодержавної, не забезпечує її та не тільки допускає але прямо узаконює вживання російської (поруч з іншими мовами національних меншин) як мови державно-рівнорядної, автор цих рядків назвав цей закон безвартісним.

На превелике здивування в ч. 11. „Свободи" за цей рік появилась дуже оригінальна інтерпретація згаданого закону, а її автор був проф. Микола Бараболяк. А оригінальна тому, що з одної сторони її автор назвав нашу статтю „второпливою" і самий закон „недолугим", бо ж мовляв його ухвалили прислужники і однодумні (покійного вже) Щербицького, але у висновках наш інтерпретатор стверджує, що схвалений закон це „початок", і в тому сенсі — це досягнення, в тому його вага і вартість.

Тому, що інколи дуже контроверсійні погляди проф. М. Бараболяка мені (та й чи тільки мені?) не відповідають, я вирішив не встрявати з ним у дискусію. Не хотів я полемізувати з автором листа, який в узаконенні українсько-російської двомовности в Україні вбачає „початок". Початок чого? — спитаємо. Самостійности і суверенности, до якої так очевидно прагнуть кращі сини сучасної України? І то в той же час коли полуроси (за висловом М. Скрипника) з Верховної ради УССР прагнуть і надалі вважати українську мову наймичкою на своїй землі. Ні. На думку М. Бараболяка закон про державну мову в Україні не матиме значення доти, доки українська мова не стане загально розговірною. На нашу думку, хоч як важний цей постулят він у тій ситуації, в якій опинилась пробуджена і знищена Україна, невистачальний. Бо тільки тоді, коли у всіх сферах державного, суспільно-культурного, професійного тощо, життя, яким живе кожен нарід, запанує українська мова як державна, тоді і зросійщені малороси незрячі прозріють і заговорять мовою Шевченка. І тільки тоді виявиться повновартість закону про державну мову України.

Але не це заставило автора цих рядків доказувати шановному професорові помилковість його поглядів на проголошений закон. Ось перед нами новий документ, що має пряме відношення до дальшої долі української мови, до її дальших перспектив стати справді державною мовою. Документ, який повинен нас і наших земляків справді насторожувати.

У „Літературній Україні" з 22-го березня появився „Відкритий лист" до депутатів Верховної Ради ССCP, підписаний в імені колективу працівників Інституту мовознавства Академії Наук УССР його головою-академіком В. Русанівським і його двома найближчими співробітниками, секретарем парторганізації О. Безпальком і головою профспілкового комітету В. Чумаком. Вони категорично виступають проти пляну Верховної Ради Союзу (в Москві) вчинити загально-державною мовою на терені всієї території СССР мову російську. Автори листа стверджують, що „за двома державними мовами (в нашім випадку українською-признаною, як державною і рівнорядною російською)" приховується бажання нічого не змінити а національно-мовній політиці, і далі оперувати завуальованими словами про розквіт національних культур, які очевидно втратять реальний ґрунт для свого дальшого існування. Отже така пропозиція винести на обговорення і прийняття Верховною Радою Союзу закону про загальнодержав ну мову російську для усіх національних республік — обурює навіть академіка Русанівського, відомого зрештою в минулому як мякотілого угодовця в справах української мови.

Який же висновок з цих очевидних фактів?

1. Закон про державну мову в Україні з місяця жовтня минулого року таки безвартісний, бо він відкриває двері для проголошення російської мови „супердержавною" мовою Союзу і це в результаті відштовхне українську мову (а в тім і всі інші національні мови народів СССР) на задній плян і здеґрадує її до ролі льокального діялекту.

2. Запроєктований закон про російську мову як загально-державну для цілого Союзу (а такий закон справді може бути прийнятий Верховною Радою в Москві), автоматично унеможливить і перекреслить намагання українських патріотичних кіл змінити і поліпшити теперішній закон на арені нової Верховної Ради УССР так, щоби українська мова стала справді повноцінною державною мовою, бо це фундаментальна передумова прогресивного розвитку України, що дуже поволі стає на власні ноги.

Мирослав Семчишин
Чикаґо, Ілл.

Ірена Ванчицька

ПОРТРЕТИ

II.

Переживши всі не одні турботи і жах війни, ми щасливо добилися до Баварії, де в місті Реґенсбурґ урядував уже Український Допомоговий Комітет, що його очолив о. Богдан Ганушевський. Нелегко було у цих часах бути головою Комітету, бо американська влада співпрацювала з совєтським урядом і треба було аж трагедій самогубств, щоб американці зрозуміли чому українські втікачі не хочуть повертатися на рідні землі. Молодий, енерґійний о. Ганушевський який мужно ставав в обороні людей, виклопотав у американської влади гарні приміщення колишньої німецької робітничої оселі, де згодом постав великий табір „ДіПі" (в більшості український) Ґанґнофер Зідлюнґ", і життя поплило спокійно, а навіть приємно, бо опіка „УНРИ" і гарні приміщення, яких розподіляв квартирмайстер мґр Володимир Кліш, тимчасово заступила втрачені доми.

Маґістер Кліш втішався серед машканців оселі особливою симпатією, бо його лагідна і гуманна поведінка з'єднала собі всіх жителів і, здається, він один з усієї таборової управи не мав ворогів.

⁂

Кажуть, що добро скоро кінчиться, так і закінчилося наше „таборування" в Реґенсбурзі. Мешканці оселі „Ґанґгоферзідлюнц" почали масово виїжджати — хто на роботу до копалень до Бельґії, інші до гарячої Бразилії і Арґентини, а деякі до далекої Австралії. Нам пощастило їхати до обітованої землі — до З'єднаних Стейтів Північної Америки.

І коли по десятьох днях виснажливої подорожі бурхливим морем, ми побачили Статую Свободи, клякнули на коліна і подякували Богові, що дозволив щасливо перебути Одисею Другої світової війни, тоді почали насуватися питання: — Як жити на новій землі без знання мови? — Як знайти працю, коли довкола таке безробіття? — Де примiститись, коли брак мешкань, а родин з дітьми нерадо приймають.

І знову прийшла допомога. В історичному місті Філядельфії працював Допомоговий Комітет „ЗУАДК", що його екзекутивним директором був д-р Володимир Ґалан, а душею енерґійна Олена Штогрин. Не зрахувати цих годин, що їх посвятила О. Штогрин та її муж Павло „Діпістам" (ми ще дальше були „Ді-Пі", або „ґрінори") в пошукуванні за працею. Тоді ми вперше зустрілися зі словом „експірієнс", яким Олена і Павло Штогрини ручили кожному „босові" за цих, що не вміли насилити голки в електричних швальних машинах, чи будувати дороги і мости, а навіть орудувати „мапою" чи мітлою.

Тому не дивуйтеся, що так багато цих вдячних людей, відтак вже заможних американських „ситизенів" з правдивим досвідом і дипломами, прийшли віддати останню подяку своїм опікунам і добродіям — спершу бл.п. Олені Штогрин, а опісля сл.п. Володимирові Ґаланові.

⁂

За тяжкою працею і родинними обов'язками, життя на вільній землі Вашінгтона гнало шаленим темпом. Росли наші діти, а з ними великі турботи, бо американська свобода перемінилася в анархію, а божевільні 1960-ті роки принесли страшні жнива.

І знову впало питання — як урятувати українську молодь, особливо під час літніх вакацій?

У Ню Йорку створилося Товариство Опіки над Молоддю, закупило посілість у чудових Кетскильських горах і так повстала оселя у Іст-Четґемі, де кожного літа сотні української молоді проводили літні вакації серед чудової природи під опікою досвідчених опікунів. Не перерахувати всіх цих добродіїв, які безкорисно жертвували свій час — таборових комендантів і виховників-братчиків, господарських завідувачів з енерґійним Володимиром Сушковим на чолі, священиків, лікарів та медсестер, а навіть жінок, які працювали в кухні з головною вічно молодою і бодьорою господинею „Бабцею" Лужняковою. Чи можна забути всі ці зворушливі ночі в таборі Іст Четґемі, коли на поляні іскри горіючої ватри неслися високо-високо, здавалося до неба, і падали горді слова про славне минуле булавного Гока. Хто думав тоді, що юнак Гоко Кравців стане гордістю української нації — генералом американської армії.

Або ці таборові ювілеї — свята, коли до Богослужби проходили карними рядами новацтво і юнаки, цвіт української нації. Приймали цю дефіляду Крайова Пластова Старшина на чолі з поважним задуманим інж. Бойдуником, молодим тоді з буйним волоссям і милою усмішкою д-ром Падохом, поважною все діловою ред. Ольгою Кузьмович і наймолодшим з них „Цюхою", Юрієм Ференцевичем.

І нині після кількох десятиріч можна сказати, що вони всі основники оселі, управителі, виховники і працівники, доконали великого діла, зберегли тисячі нашої молоді від погубного впливу вулиці.

⁂

У Філядельфії — „місті братньої любови", що його ми зразу полюбили і задомовились, не відчувається чужими, бо є так багато українського люду та організацій, що, здається, живемо на „Українському хуторі", — як звик говорити наш славний скульптор маестро Капшученко, творець великих пам'ятників Митрополита Липківського і св. княгині Ольги, що ним гордиться український Пантеон у Савт Бавнд Бруку, а також майстер-творець незрівняних мініятюр, які так промовляють нам до душі.

У Філядельфії, цьому колись так славному місті, живе багато мистців. Двом з них минулого року в листопаді українська громада улаштувала „90-ти літні Ювілеї" — а це скульпторові і письменникові Валентину Сім'янцеву та проф. Петрові Мегикові, редакторові „Нотаток з Мистецтва" та основникові Мистецької Студії, з якої вийшло багато талановитої молоді, що нині займають чільні позиції в американському мистецькому світі. І коли ви запитаєте проф. Мегика скільки років праці віддав він українській культурі, почуєте відповідь: „Не маю часу числити років взад, бо стільки ще багато до зроблення

(Закінчення на стор. 8-ій)

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Ч. 33. КВІТЕНЬ 1990

Український музей у Ню Йорку допомагає пропаґанді української культури на Україні

Основна мета нашого музею збирати, зберігати і пропаґувати українську культуру на американському континенті. В музеї діють три відділи: народного мистецтва, образотворчого та архівний. Всі вони займаються збиральницькою діяльністю.

Пропаґанда українського мистецтва проходить двома шляхами: виставочною працею і віддзеркаленням її в каталогах, в пресі, на телебаченні та радіо. Особливо актуальною виявилась виставка „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва". Одне з завдань музею-знайомити громадськість з тим, як нищили українську культуру, а зокрема пам'ятки мистецтва на Україні, в різні періоди її історії. Нині, під час „гласности" в Радянському Союзі, коли можна в значній мірі віддзеркалювати ці питання в офіційній пресі, наша виставка, а спеціяльно каталог виставки, стали одним із свідчень подібної „діяльности" Геростратів. На сторінках журналу „Всесвіт" ч. 1 за 1990 рік у статті Валерія Грузина знаходимо підтвердження цього. Автор пише: „Ніколи не пізно бути справедливим, як ніколи не пізно починати говорити правду. А вона сувора: нищення історичних пам'яток — злочин проти людства, який не має строку давности для покарання". І далі обережніше — „Які б не були мотиви Тита Геврика, автора альбому, виданого Українським Музеєм у Ню Йорку, об'єктивно він зробив корисну справу".

В музеях України експонується сотні виставок щороку, але нема жодного менш-більш достойного каталогу, який би відповідав сучасним вимогам не лише текстовою частиною, а й художнім оформленням. Тому ми беремо на себе сміливість сказати, що хоча маленький наш музей, але достойно пропаґує українську культуру. Стаття Данила Кулиняка в газеті „Молодь України" за 31-го січня 1990 року об'єктивно віддзеркалює нашу діяльність та її значення. І допомогли йому зорієнтуватися в цьому наші каталоги. *Данило Кулиняк, письменник, журналіст, пропаґандист українського мистецтва.* За його ініціятивою робляться заходи до перевидання на Україні нашого каталога „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва". Отже, наша діяльність значною мірою — це допомога Україні в сучасній ситуації.

МУЗЕЄВІ ТА УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ В НЬЮ-ЙОРКУ З ВОСКРЕСІННЯМ ХРИСТОВИМ БАЖАЮ ЩАСЛИВИХ СВЯТ ТА УСПІХУ НА ЦІЙ НИВІ ТА МНОГО УСПІХУ ВРАЗ З БЛАГОСЛОВЕННЯМ БОЖИМ БАЖАЄ ВОЛОДИМИР МИТРОПОЛИТ 14.4. 1990

Вітальна поштівка із святами від Митрополита Містоблюстителя Галицької Митрополії Володимира Стернюка.

Як справи з новим будинком УМ

Далі збираємо гроші на будівельний фонд. Спочатку треба виплатити борг за куплений на Іст Шостій вулиці будинок. Від 1-го січня до 15-го квітня 1990 року виплатили 60 тисяч дол. плюс відсотки. Ще залишилося 280 тис. дол. боргу, хочемо якнай швидше виплатити. Справа нині йде швидше, бо той будинок є винайнятий, рента йде до будівельного фонду. Виплатимо борг — візьмемося за новий будинок.

Віримо, що допоможуть комітети розбудови музею в Рочестері, Н.Й. і в стейтах Коннектікат та Ню Джерзі. Віримо, що ще постануть такі комітети.

Тим часом у малому приміщенні Музею йде інтенсивна праця. Музей стає дедалі більш відомий серед американських музейників і *на Україні. Але очевиднішим* стає — як потрібно простір — для виставок і сховищ для колекцій.

Ставайте членами Українського Музею

Громадська організація „Український музей" відповідає за утримання і діяльність Музею. Щороку відбуваються загальні збори УМ, на яких голова управи, директор і скарбник звітують про діяльність Музею і його фінансовий стан. Також звітує контрольна комісія. Збори обговорюють звіти, приймають їх і обирають нову управу та контрольну комісію. Всі члени УМ дістають двомовний (англійською і українською мовами) річний звіт управи і адміністрації Музею.

Серед членів УМ є українські вчені, лікарі, професіонали, громадські діячі — всі, хто розуміє значення репрезентативного Українського Музею в Ню Йорку.

Членство УМ і постійні (тривалі) фонди — це стовпи, на яких тримається Музей і які забезпечують його майбутнє. У минулому 1989 році УМ мав дохід з членських внесків близько 36 тисяч дол.

Нині УМ має коло 2,000 членів з тридцять одного стейту Америки, з м. Вашінґтона, Канади, по одному з Західної Німеччини і Венесуели. Найбільше членів є зі стейтів Ню Йорк, Ню Джерзі, Коннектікат і Пенсильванія.

Управа УМ закликає українців з усієї Америки приєднатися до організації, що уможливлює існування і розбудову важливої української культурної установи.

Нові члени Українського Музею, що приєдналися в 1989 році

Арізона: д-р Слава Наконечна, Богдан Наконечний. *Вашінґтон (Д.К.):* Річард Беляс. *Вірджінія:* Наталія Городецька. *Іллиной:* Марія Боднарук, Віра Трощук. *Каліфорнія:* Віра Зубрицька, Нора Мейсон, Стефанія Меркело, Оксана Окопна. *Коннектікат:* Василь Бабій, Євгенія Добчинська, Петро Дутка, Катерина Ковінко, Івана Лисий, Ірена Остапюк. *Массачузетс:* Ксеня Дереш, Алла Лешко. *Мериленд:* Богдан і Ольга Козаки, Галина Пацановська. *Міннесота:* Ія Лісович, Святослав Новицький, Галина Рябокінь. *Міссурі:* Петро Яросевич.

Ню Джерзі: Анна Білозір, Галина Бодарева, Михайло Бурик, Володимир Гладкий, Кароля Каріні, Катерина Ковшевич, Катерина Корнас, о. Богдан Лукій, Адріяна Лучечко, Волтер Остапяк, Роман Остапяк, Оксана Прус, Осип і Роза Труші.

Ню Йорк: Андрій Андрунюк, Варвара Бачинська, Євдокія Боберська, Ольга Буздига, Волтер Буцяк, Марія Вижницька, Борис Галаган, Ярослава Гапій, Дарія Дика, Л. Долинський, Віллям Дубин, Галина Єнсен, Андрій Закревський, Катерина Кей, Катерина Козуляк, Міріям Комінс, Галина Коцюмбас, Ярослава Кушнір, Віра Мазяр, д-р Стефанія Макар-Лавді, Рома Маселко, Катерина Мисько, Люба Михалевич, Галина Оберишин, Стефан Олексів, Олена Островерха, Яків і Марія Палії, Юрій і Ольга Пастернаки, Стефанія Прончин, Магдалена Робертс, Софія Салдан, Кеті Слякас-Кінґ, Марко Соробей, Річард Споковський, Ольга Терпилюк, Анна Хамуляк, Іван Хамуляк, Марія Хамуляк, Василь і Анна Цюрпіти, Дарія Шепарович, Юрій Штогрин, Христина Ярема.

Огайо: Марія Адамович, Андрій Базарко, Лідія Базарко, Юрій Базарко, Люба Білинська, д-р Володимир Боднар, Любов Боднар, Олена Вільшаницька, Ева Голден, Марія Кельси, Олена Мовчан, д-р Павло Омельський, Катерина Пак, Іванна Шкарупа, Іванна Яремко. *Пенсильванія:* Катруся Березяк, Марія Вороняк, Марія Галушка, Марія Ґілес, Ніна Квашинська, Наталія Лукіянович, Емма Послушна, д-р Павло Рандацо, Роксана Сеник, Євген Тот, Марія Федик, Оллі Чернягівський, Лев Шанковський, Ляриса Шпон. *Фльорида:* д-ра Василь Гуцуляк.

З Венесуели приєднався Федір Якимець, з Канади — Лев Кобринський. Разом ще 117 осіб у 1989 році стали членами Українського Музею.

УМ на телевізійній програмі

„Нитки в минуле" — така назва серії програм, що їх нині готує телевізійна станція у м. Бермінґемі (Н. Й.). Програми будуть присвячені народному мистецтву країн Східньої Европи. Серед консультантів-етнографів є Любов Волинець, завідувачка відділу етнографії УМ.

9 лютого 1990 р. працівники ТВ станції відвідали Музей, знімали етнографічні експозиції та експонати.

Працівники бірмінгамської ТВ станції фотографують експонати Музею.

КОЛЕКЦІЇ МУЗЕЮ ЗРОСТАЮТЬ

Від 1-го січня до 1-го квітня 1990 року до Музею надійшло чимало експонатів, для прикладу згадаємо деякі надходження.

Колекція українського народного мистецтва

Ірина Сеник передала Музеєві з України дев'ять мистецьких вишивок. Стефанія Гнатенко в пам'ять Валерія Гнатенка подарувала частини народного одягу з Гуцульщини, Покуття і Поділля. УМ купив рідкісну жіночу сорочку з Снятинського району Івано-Франківської области, гроші на купівлю пожертвувала Українська Православна Кредитівка в Ню Йорку. Також купили народне убрання в Городенщини за гроші, одержані від кредитової кооперативи „Самопоміч" у Гартфорді (Кон.).

Фотоархів

Ольга Тритяк подарувала фотографії із збірки її батька, Івана Вислоцького. Серед них є знімки табору інтернованих українських військових у Чехо-Словаччині в 1920-их роках. Є групи старшин Української Галицької Армії.

Роман Савицький подарував портрет Олександра Кошиця і фотографії Української Республіканської Капелі під керівництвом Кошиця у Чехо-Словаччині і Швайцарії, 1919 рік, в Еспанії, 1921 рік.

Колекція образотворчого мистецтва

Мистець зі Львова Карло Звіринський подарував Музеєві натюрморт „Дрібниці". Ця праця значною мірою віддзеркалює принципи і основи львівської школи 60-их років. Колекціонер зі Львова Роман Фіґоль подарував Музеєві біля 40 афіш. Вони і створять основну частину експозиції для майбутньої виставки в Музеї. Подарунок творів з України, організувала редколегія літературно-мистецького альманаху „Євшан Зілля", а зокрема Гречко — колекціонер та співредактор журналу.

Відкриття виставки творів Валерія Гнатенка

17 лютого 1990 р. відбулося урочисте багатолюдне відкриття виставки творів мистця Валерія Гнатенка, який помер у Львові 30 квітня 1987 року.

Відкриваючи виставку, директор УМ, Марія Шуст нагадала, що улаштування виставки було можливим тому, що вдова покійного Стефанія Гнатенко привезла з України до Ню Йорку багато його картин.

Куратор виставки, мистецтвознавець Ярослав Лешко, коротко накреслив життєвий шлях Гнатенка, який народився 1947 року, мистецьку освіту почав в Одесі. В 1970 році переїхав до Львова, три роки вчився в Львівському інституті прикладного і декоративного мистецтва, був виключений з політичних причин. Працював як реставратор, одночасно творив для себе, а не для публіки. Помер у віці 40 років.

Сьогоднішня виставка свідчить, що на Україні живе дух мистецтва, ця виставка є містком між діяспорою і Україною.

Ніна Строката-Караванська у своєму виступі сказала, що познайомилася з Валерієм Гнатенком і його майбутньою дружиною в 1970 році, обоє були в колах українських інакодумців. Його поведінка на початку 1970-тих років визначила і мистецький шлях. Він вирішив, що жодного компромісу не може бути.

Гість з України, історик Ярослав Ісаєвич у своєму виступі сказав: „Трагічно, що відзначення Гнатенка приходить після його смерти." Це була неповторна індивідуальність: він поєднав козацьку спадщину з басарабських степів і інтелектуальний Львів. У своїй творчій праці реставратор рятував мистецтво минулих поколінь.

Промовець подякував Стефанії Гнатенко і УМ за те, що творчість В. Гнатенка нині стає відомою світові. Щаслива доля творчих людей — їхня спадщина переживає їх.

УМ видав багато ілюстрований каталог виставки українською і англійською мовами, що містить репродукції творів Гнатенка і статті: Стефанія Гнатенко — „Мистець і суспільство", Ярослав Лешко — „Мистецтво Валерія Гнатенка".

Куратор виставки мистецтвознавець Ярослав Лешко відкриває виставку творів Валерія Гнатенка.

Валерій Гнатенко і Орест Яворський Керамічне панно — „Козак Мамай". Інтер'єр у санаторії „Кристал". Трускавець. 1978 р. рельєф, порцеляна.анґоби.

Запляновані виставки

Зроблено ряд заходів до організації виставок мистців з України та діяспори та тематичних виставок, які охоплюють певні періоди в різних жанрах мистецтва.

20 травня відкривається виставка Михайла Мороза, яка проілюструє творчість мистця протягом 65 років. У червні глядачі зможуть познайомитись з мистецтвом афіші сучасної України. Виставка творів Романа Сельського, засновника сучасної львівської малярської школи, яка охоплюватиме період краківський, празький та львівський, експонуватиметься у Музеї восени 1990 року. В січні 1991 року глядачі матимуть змогу оглянути виставку „Мистецтво оформлення книги 1920-30 років на україні".

Почалася підготовка до посмертної виставки творів Петра Холодного. Виставка включатиме станкове та монументальне малярство мистця. Для того, щоб представити мистця у різних жанрах його творчости, необхідно зробити слайди з іконостасів, які він виконував. Куратором цієї виставки буде мистецтвознавець Святослав Гординський.

З ХРОНІКИ ОСВІТНЬОЇ ПРАЦІ МУЗЕЮ

У березні ц.р. в Музеї побувало понад 200 учнів з публічних шкіл районів Ню Йорку — Мангеттен, Квінс і Бруклін. Діти з інтересом оглядали виставку писанок, дивилися на фільм Славка Новицького — „Писанки". Деякі вчительки уже 3-ий рік підряд приходять з своїми клясами до Музею у передвеликодній час.

Відбулося шість тригодинних занять з виготовлення писанок з традиційними українськими мотивами і два покази кваліфікованими писанкарками процесу виготовлення високомистецьких писанок, також демонстрація фільму „Писанки".

Діяли курси вишивання та роблення ґерданів, відбулися заняття з приготовлення українського традиційного великоднього печива.

ЗАПРОШУЄМО НА ВЕСНЯНУ ЗУСТРІЧ І ЗАБАВУ

В неділю, 6-го травня ц.р. в Прінстоні, Н. Дж., в готелі *Hyatt* з ініціятиви д-ра Карла і Софії Цайнінгерів, відбудеться товариська зустріч і забава. Від 6 до 11 вечора. Із співами виступить Катря Оранська-Петик, гратиме тріо Олеся Кузишина. Вступ 75 дол., студенти 30 дол. За дальшими інформаціями звертатися телефоном до Музею: 212-228-0110.

Попередні три зустрічі, улаштовані минулими роками з ініціятиви і з підтримкою Цайнінгерів, завжди були успішними. Запрошуємо приятелів Музею зібратися і цього року.

Не пропустімо нагоду збагатити етнографічну колекцію УМ

Чимало приїжджих з України привозять з собою чудові зразки народного мистецтва і пропонують Музеєві купити їх. Фондів на це Музей не має, тому збирає пожертви на цю мету. Недавно закуплено рідкісні експонати за гроші, що їх пожертвували Українська Православна Кредитівка в Ню Йорку, Кредитова кооператива „Самопоміч" у Гартфорді, Кон., Федеральна Кооператива СУМА в Йонкерсі, Н. Й. і Кредитова кооператива „Самопоміч" у Філядельфії.

УМ сподівається, що українсько-американські організації та окремі люди і далі будуть підтримувати справу збагачення колекцій Музею. В документах до кожного експонату, що зберігається в Музеї, зазначається його походження — хто подарував або оплатив його купування. Це ж пишеться на етикитках коло виставлених експонатів.

Надіємося, що пожертви на придбання експонатів допоможуть збагатити етнографічну колекцію і так показати світові красу українського народного мистецтва.

З книги відвідувачів Музею

Останнім часом у Музеї все більше відвідувачів з України. Їхні враження, які вони нотують у книзі відгуків — це і засвідчення нашої діяльности і заохочення до благородної справи — популяризувати здо-

(Закінчення на ст. 8-ій)

Ольга Тритяк передає знімки до фотоархіву Музею.

Д-р Константин Кебало створив у Музеї тривалий фонд

До Музею надійшла пожертва від д-ра Константина Кебала в сумі 10 тисяч долярів для створення тривалого фонду його імени. Відсотки з цього фонду призначені на підтримку діяльности Музею.

Від часу заснування Музею, д-р Кебало підтримував його і цікавився його працею: бував на відкриттях виставок, доповідях і концертах. В 1980 році став меценатом Музею, склавши 1000 дол.

Д-р Кебало народився в Стріличах Нових, Львівської области. Середню освіту здобув у філії Академічної гімназії в 1925 році. Медичні студії закінчив у Львівському університеті в 1931 році. В той час польські власті обмежували доступ до університетів, однак юного Кебала прийняли, завдяки високим оцінкам у гімназії і на вступних іспитах. У студентські роки він був активний в українському громадському житті, зокрема в Товаристві гетьманського руху. Завжди був прихильником ідеології Вячеслава Липинського.

Після дворічної практики в львівському шпиталі, д-р Кебало почав лікарську практику в Миколаєві. В роки першої совєтської окупації (1931-41) працював в Обласному відділі охорони здоров'я. НКВС постійно його цькував і погрожував йому, та вибух війни з Німеччиною врятував. У 1944 році д-р Кебало виїхав на Захід. В Австрії працював лікарем до 1950-го року, тоді виїхав до Америки. Спершу був лікарем у загальному шпиталі, потім, до виходу на пенсію, у стейтовому.

Звичайно професія лікаря не лишає багато часу на громадську роботу, часом зацікавлення не буває. Проте д-р Кебало поєднував обов'язки лікаря й голови родини з громадськими обов'язками. Він належить до кола наших заслужених лікарів-громадян, а нині, у віці пенсіонера, призначає свої заощадження на підтримку українських культурних установ, також нашого Музею.

Д-р Константин Кебало.

Лідія Яців вдруге жертвує 10 тисяч долярів

Недавно п. Лідія Яців удруге внесла 10 тисяч долярів до тривалого фонду ім. Петра і Лідії Яцевих, який був створений минулого року, коли п. Лідія склала Музеєві 10 тис. долярів у пам'ять свого чоловіка.

Лідія є віддана працівниця на полі української культурно-освітньої і громадської роботи, останніми роками в Керґонксонській громаді. Вона була учителькою української школи, кілька разів входила до Управи 89-го відділу Союзу Українок Америки, є членкою кількох місцевих товариств. І Лідія Яців і її покійний чоловік багато жертвували на інституції загально-національного значення: Український Музей та Гарвард, а недавно — на Східньо-европейський Інститут ім. В. Липинського.

Служіння своєму народові та його культурі є в традиції родини Лідії Яців. Вона є дочкою учителів з Калущини, закінчила учительську семінарію у Станиславові. По матері вона споріднена з Іваном Рубчаком, славним артистом українських театрів.

Лідія Яців.

МУЗЕЄВІ ПОТРІБНО БІЛЬШЕ СПІВРОБІТНИКІВ-ДОБРОВІЛЬЦІВ!

Адреса Музею: 203 Second Avenue New York, N.Y. 10003. Tel. (212) 228-0110
Музей відкритий від середи до неділі включно від 1-ої до 5-ої год. по полудні.

ВИДАЄ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
Редагували: Стефанія Гнатенко і Любов Дражевська

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, що відбулося на оселі УНСоюзу Союзівці в днях від 22-го до 26-го травня 1989 р.

6

Звіт головного контролера д-ра Нестора Олесницького

Продовження

SOYUZIVKA
ANALYSIS OF CASH DEPOSITS 1988

	HOTEL INCOME	REFUNDS	UNA LOAN	BAD CHECKS	PETTY CASH	CANADIAN	ELLENVILLE
January	27,137.13		30,000.00	387.73	2,000.00		59,524.86
February	11,620.45		30,000.00			685.00	40,935.45
March	8,814.59	4,311.80	20,000.00	156.71		197.80	33,085.30
April	20,987.17		20,000.00	24.00		-(630.48)	41,641.65
May	39,283.92		15,000.00	307.46		-(260.00)	54,851.38
June	75,173.51		50,000.00	50.00		-(100.00)	125,323.51
July	199,752.45		25,000.00	83.08			224,835.53
August	190,618.30			1,111.95		291.16	191,439.09
September	122,628.86		20,000.00	3,528.68	2,000.00	-(238.46)	148,396.00
October	43,906.58		100,000.00	8,700.00			152,606.58
November	26,784.31		26,000.00	245.00			53,029.31
December	39,213.09	3,333.22	23,000.00		2,000.00	264.14	67,282.17
	805,920.36	**7,645.02**	**359,000.00**	**14,594.61**	**6,000.00**	**209.16**	**1,192,950.83**

Hotel Income	805,920.36
Hotel Expense	1,069,707.69
Net Loss	(263,787.33)

SOYUZIVKA-UNA ESTATE INCOME SUMMARY
JANUARY THRU DECEMBER 1988

SOURCES OF INCOME	GROSS	NON-TAX	TAXABLE	TAX
Pepsi	4,505.95		4,211.16	294.79
Telephone Calls	209.56	209.56		
Gift Shop	50,121.23	35.00	46,810.15	3,276.08
Gratuities	55,740.20	55,740.20		
Restaurant-food	32,664.47		30,527.52	2,136.95
Snack bar	23,284.71		21,761.42	1,523.29
Cigarettes — Main House, Veselka	2,283.51		2,134.10	149.41
Laundry machines	1,265.65		1,182.85	82.80
Telephones commission	1,134.53		1,060.30	74.23
Banquet Bar	27,490.73		25,692.30	1,798.43
Banquet Food	52,259.61		48,840.75	3,418.86
Children Camp-Lviv	66,556.48	66,556.48		
Tennis Camp	8,930.00	8,930.00		
Gate	29,743.00		27,797.18	1,945.82
Games	252.50		235.99	16.51
Cable T.V.	255.35	255.35		
Pool	3,268.00		3,054.00	213.80
Xerox	19.55		18.30	1.25
Credit Union and Teachers	13,862.75	13,862.75		
Dance Camp	9,949.00	9,949.00		
Room & Tax	284,554.12		265,937.83	18,616.29
Room Deposit ADTF	51,912.60		48,516.47	3,396.13
Main Bar Reg. #1, #2	58,516.90		54,688.67	3,828.23
Dining Room Bar	8,532.16		7,973.99	558.17
Service Bar — Outdoor and Rec. Hall	17,972.40		16,796.64	1,175.76
Church Societies	444.50	444.50		
Postage	31.17	31.17		
Furniture Damage/Rentals	159.73	159.73		
	805,920.36	**156,173.74**	**607,239.82**	**42,506.80**

Справи Організаційного Відділу

Від службовички Організаційного Відділу Варвари Бачинської одержав всі матеріяли, про які питав і на підставі того подаю слідуюче:

1. Організаційний Відділ веде точну статистику нових членів придбаних урядовцями Відділів Америки й Канади.
2. Провадить картотеку осіб, які приєднують нових членів із заподанням кляс і сум забезпечення.
3. Приготовляє кожного місяця звідомлення про організаційну працю поодиноких Округ із заподанням даних, скільки придбано нових членів, хто їх придбав і на яку суму забезпечив їх. Звідомлення ці поміщуються в „Свободі" разом із місячним звідомленням Відділів Рекордового й Фінансового.
4. Плянує Річні і Організаційні наради в Округах, які відбуваються двічі в році.
5. Веде обрахунок вислідів річних здобутків Округ і на підставі того признається бонуси та інші нагороди за найкраще виконання квот.
6. Постачає відповідні пропаґандивні матеріяли-оголошення для 15-ти радіостанцій в 9-ти місцевостях Америки й Канади.
7. Веде переписку із поодинокими Округами.

Було багато мови про великі сподіванн успішної праці „професійних організаторів". Але, провіривши статистику організаційних здобутків в звітовому році, які виносили 1,161 придбаних нових членів, я ствердив, що 99% із тих членів Союз одержав завдяки жертвенній та відданній праці невтомних відділових секретарів. За це їм належить ся подяка й признання. Слід згадати, що й інші відділові урядовці та члени Головного Уряду доложили свої „цеголки" до того числа нових членів. А згадуючи „професійних організаторів", то до тепер ще сподіваних успіхів від них не одержано.

Аналізуючим переведення контролі Рекордового й Організаційного Відділів ствержую, що знайдено поважне число суспендованих членів, яке перейшло 1,000.000 долярів забезпечення. Більшість суспендованих членів були забезпечені на високі суми не лише „професійними організаторами", але й іншими союзовцями. Тому і не дивниця, що в звітовому році Союз поніс такі поважні втрати, які досягли майже 4,000 членів.

Як головний контролер, на доручення головного предсідника д-ра Івана Флиса, репрезентував я УНСоюз під час Сумівського Здвигу на Оселі в Елленвілл, що відбувся в неділю, 4-го вересня. Також на його доручення був учасником Конгресу Братських Союзів Пенсилвенійського стейту, який відбувся в днях 23-го до 25-го жовтня в Філядельфії. Рівнож на доручення голови Контрольної комісії д-ра Нестора Олесницького був учасником нарад Екзекутивного Комітету УНС, які відбулися в суботу, 17-го грудня в Головній Канцелярії Союзу в Джерзі Ситі.

Моя союзова праця

Крім того, що я є головним контролером, я є головою 83 Відділу ім. Івана Франка, в якому є в проводі від 1953 року. Очолюю Метрополітальну Округу, якої головою був обраний 1962 року. Округа в звітовому році 25-ий раз здобула чемпіонат за придбання найбільшого числа нових членів на протязі цих років. За ці успіхи висловлюю цією дорогою найщирішу подяку всім секретарям та відділовим урядовцям за їхню жертвенну, гармонійну та родинну співпрацю. А спеціяльну подяку, ґратуляції й салют висловлюю Союзовому чемпіонові, головному радному Василеві Пастушкові за придбання 42-ох нових членів в звітовому році. ҐАД БЛЕС Ю ВАСИЛЮ!

На вступі я інформував, що моїм завданням було переведення контролі Рекордового і Організаційного Відділів, але це не означає, що головний контролер не має права одержати інформації про працю й інших департаментів. Тому поза контролею згаданих Відділів вважав за доцільне відбути зустріч з головним редактором „Свободи" Зеноном Снилико і головним редактором „Українського Тижневика" Ромою Сохан Гадзевич, щоби їм зложити ґратуляції за об'єктивне поміщування статтей і дописів в Союзовій пресі. А коли говорити про „Український Тижневик", то без пересади треба ствердити, що це найбільш почитне видання англійською мовою під сучасну пору, що його зараз має наша українська еміграція. Подяка за це головним редакторам із їхніми співпрацівниками.

ЗВІТ З ПЕРЕВІРКИ РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ УНС
ЗМІНИ В АКТИВНОМУ ЧЛЕНСТВІ ЗА 1988 РІК

Стан активних ченів з 1-го січня 1988 р.	48,639
Нові члени приєднані в 1988 році	1,161
Разом	49,800

Втрати членства у 1988-ому році:

Суспензи	+350
Грошові звороти	925
Виплати за Е грамоти	893
Сплачено вкладки за Р грамоти	1,152
Смертні виплати	899
Інші витрати	244
Разом втрати	3,763

Стан активних членів з 31-го грудня 1988 року 46,037

АКТИВНІ ЧЛЕНИ

	Стан членів з 1.1.1988 р.	Стан членів з 12.31.1988 р.	Прибуток, або втрата
Молодь	11,404	10,990	-414
Дорослі	30,724	28,929	-1,895
Грамоти АДД	6,511	6,218	-293
Разом	48,639	46,037	-2,602

ВСІ ЧЛЕНИ

	Стан членів з 1.1.1988 р.	Стан членів з 12.31.1988 р.	Прибуток, або втрата
Молодь	18,553	18,246	-307
Дорослі	49,091	47,513	-1,578
Грамоти АДД	6,511	6,218	-293
Разом	74,155	71,977	-2,178

НОВІ ЧЛЕНИ 1988 РОКУ

Місяць	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Січень	32	55	5	92
Лютий	49	45	11	105
Березень	39	52	15	106
Квітень	35	52	5	92
Травень	18	35	9	62
Червень	23	37	5	65
Липень	60	53	8	121
Серпень	44	57	12	113
Вересень	36	40	12	88
Жовтень	35	43	7	85
Листопад	35	40	11	86
Грудень	63	73	10	146
Разом	469	582	110	1,161

Льотерійні члени		Акцидентові грамоти	
1979	69	1979	407
1980	50	1980	331
1981	76	1981	261
1982	41	1982	241
1983	11	1983	384
1984	13	1984	571
1985	3	1985	367
1986	9	1986	236
1987	0	1987	139
1988	0	1988	110

СТАН ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
З 31-го ГРУДНЯ 1988 р.

	Число членів	Їх сума забезпечення
Молодь	10,990	$20,119,995
Дорослі	28,829	58,028,550
Акцидентові грамоти	6,218	31,090,000
Молодь на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	7,256	6,782,961
Дорослі на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	18,684	17,553,639
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ	71,977	$133,575,145

КАНАДА

НОВІ ЧЛЕНИ В КАНАДІ В 1987 І 1988 РОКАХ

	1987	1988
Молодь	63	36
Дорослі	56	42
Акцидентові грамоти	19	12
Разом	138	90

ПОРІВНЯННЯ СТАНУ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ РОКІВ 1987 І 1988

	Стан членства 12.31.1987	Стан членства 12.31.1988	Прибуток, або втрата
Молодь	1,274	1,204	-70
Дорослі	3,267	2,972	-295
Акцидентові грамоти	1,207	1,145	-62
Разом активні члени	5,748	5,321	-427
Грамоти на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	927	969	+42
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ	6,675	6,290	-385

Звіт головного контролера інж. Анатолія Дорошенка

Від 29-го до 31-го березня 1989 р. брав участь у річній перевірці фінансів нашої установи.

Нижче подаю лише головні фінансові дані, з огляду на те, що головний касир, пані Уляна Дячук, представляє всі фінансові дані у своєму звіті детально.

ФІНАНСИ УНС

Активи збільшилися на $2,650,010 дол. до $62,623,784 дол. (4.4%).

Інвестиції в бондах зросли з $45,322,870 до $48,478,357 дол. (7.5%).

Дохід від інвестицій був $6,001,700 дол. на 4.8% менший чим у 1987 році.

Резервовий фонд збільшився на 13.2% до $21,904,699 дол.

Гіпотечні позички підвищилися на 10.3% до $5,096,672 дол.

Прихід з членських вкладок зменшився на 15.4% до $2,654,657 дол.

Членам виплачено $1,114,521 дол. за дозрілі грамоти та $1,016,068 дол. за дивіденди.

КОРПОРАЦІЯ ДОМУ УНС

На 31-го грудня 1988-го року, Корпорація Дому винна 8,121,597 дол. членам і $5,320,000 дол. УНСоюзові.

Членам УНСоюзові за боргові зобов'язання виплачено $693,733 дол., а УНСоюзові за позичку $1,548,530 дол.

Чинші за 1988-ий рік підвищилися на 5.7% до $3,427,844 дол.

В 1988-му році пересічна ставка винайму приміщень була $18.56 дол. за кв. стопу, а в 1987 році $15.39 дол. за кв. стопу.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. 14-го жовтня 1991-го року наш нарід буде святкувати 70-річчя відродження Української Автокефальної Православної Церкви. Щоб УНСоюз відповідно вшанував цю історичну подію, пропоную Головному Уряду схвалити на цьогорічних Нарадах — поставити на Союзівці пам'ятник в честь першого Митрополита відродженої УАПЦ бл.п. Василя Липківського.
2. Пропоную Екзекутиві, щоб при в'їзді до Союзівки поставлено також напис оселі в українській мові.

Звіт головного контролера Степана Гавриша

Під час річної контролі, яка відбулася в днях від 29-го до 31-го березня 1989 року, моїм завданням було провірити діловодство Відділів Рекордового й Організаційного. В зв'язку із цим перед початком контролі я відбув зустрічі-конференції із керівниками згаданих департаментів, а саме з головним предсідником д-ром Іваном Флисом, який є відвічальним за цілість праці Організаційного Відділу, та головним секретарем Володимиром Сохано, керівником Рекордового Відділу. Від обидвох членів Екзекутиви одержав задовільні і вичерпні інформації про загальну працю згаданих Відділів, та пляни на майбутнє.

Рекордовим Відділом, як вже сказано кермує і відповідальним за нього є головний секретар Володимир Сохан, який має до помочі „штаб" добре вишколених та відданих працівників. Праця цього Відділу під кожним оглядом є зразковою. Відділ провадив багатогранну працю у всіх ділянках, а саме: вів широкозакроєну кореспонденцію із секретарями відділів, відповідаючи вчасно на їхні листи і давав їм взірцеву обслугу та повну забезпеченеву службу членам. В дальшому Рекордовий Відділ справно і вчасно полагоджував справи видачі нових грамот, виготовлював виказі і повідомлення про полатність вкладок, як й багато інших справ повної обслуги забезпечення членів. Цю скору обслугу треба завдячувати впровадженню в звітовому часі компюторської системи та наполегливій праці керівника Відділу. А коли в звітовому році придбано 1,161 членів, то і тут головний секретар Володимир Сохан доложив свою „цеголку" до того, хоч малого успіху. Це ж він, як під час дня, так і вечора професійно дораджував й дораджує відділовим урядовцям, як продати „союзовий товар".

До статутових обов'язків головного секретаря належить писання та переховування протоколів із засідань Головного Уряду та Екзекутиви, як теж їх публікація. Переводячи контролю знайдено всі протоколи із порядковим числом засідань, як також знайдено сотні копій із висланих листів Володимира Сохана до секретарів та інших відділових урядовців Відділів Америки й Канади, як також до членів і кандидатів у члени.

Звіт головного контролера о. протопресвітера Степана Біляка

(З перевірки видавництва „Свобода" за 1988-ий календарний рік.)

Від 29-го до 31-го березня 1989 р. відбулася річна перевірка Видавництва „Свобода" в Джерзі Ситі, Нью Джерзі. Перевірка відбулася в таких відділах: — 1. Адміністрація Видавництва і книгарні, — 2. Редакція щоденника „Свобода", — 3. Редакція англомовного „Українського Тижневика", 4. Редакція дитячого журналу „Веселка", — 5. Друкарні та експедиції.

Адміністрація видавництва

Керівником Видавництва „Свободи" є невтомний і фаховий адміністратор пані Люба Лапичак-Леськів, яка виконує свою працю в порозумінні з Головним Президентом УНСоюзу та редакційним апаратом часопису. Її праця охоплює відповідальність за загальну адміністрацію Видавництва „Свобода" та нагляд за тикими ділянками щоденної діяльности: — а) видавничі справи кошториси, калькуляції, замовлення матеріялів для друкарні і експедиції; б) канцелярійна ділянка — книговодство, кореспонденція, статистика; формальності передбачені законами — податки, забезпечення (асекурації), поштові справи. Під керівництвом адміністратора працюють інші особи і кожна з них відповідає за окрему ділянку адміністративної праці: відділ оголошень, — телефонічна централя, книговодство і кореспонденція, — картотека передплатників, інкасування грошей за передплату, — адміністрація „Веселки". Книгарнею „Свобода" завідує професійна особа і там помітно взірцевий порядок, обслуговуючи своєчасно покупців українських видань. Адміністрація „Свобода" працює акуратно, завдяки доброму проводові та співробітникам і уведенні компюторської системи адресаря і рахунків з передплатниками. Контрольна Комісія має детальний опис праці кожного урядовця і на підставі його ствержує, що праця адміністратора Видавництва „Свобода" і всіх працівників-урядовців є під кожним оглядом фахова, продуктивна та заслуговує на щиру подяку й пошану.

Друкарна видавництва „Свобода"

За технічну ділянку Видавництва „Свобода" відповідає завідувач п. Степан Чума. Друкарня друкує щоденник „Свободу", англомовний „Український Тижневик", дитячий журнал „Веселку" та виконує всі інші законтрактовані видавництвом друкарські роботи. Тираж щоденника „Свободи" на час контролі був 12.000 примірників денно, англомовного „Українського Тижневика" 8.500 примірників тижнево. Для ілюстрації при кінці цього звіту подається числовий виказ читачів „Свободи", англомовного „Українського Тижневика", виказ читачів дитячого журналу „Веселки", порівняльний фінансовий звіт Видавництва „Свобода" та кошти видання Альманаха за 1988-ий і 1989-ий роки.

Редакції „Свободи" — англомовного „Українського Тижневика" та „Веселки"

Сьогодні „Свобода" є найстаршим в світі (ключно з Україною) українським часописом-щоденником, що без перерви появляється вже понад 95 років. Як такий, часопис „Свобода" є найголовнішим середником масової інформації для української спільноти на північно-американському континенті. Для української спільноти у вільнім світі тим самим він є впливовим чинником не тільки у насвітленні всіх проблем щоденного українського життя в

діяспорі, але (і це є дуже важливо) також у формуванні суспільно-політичної опінії вільного українського світу.

Не можна переочувати також того факту, що „Свобода", а особливо її англомовний „Український Тижневек" є важливим посібником для зацікавлених чужих політичних та наукових кіл у ознайомленні з проблематикою українського життя в Україні і в діяспорі.

І вік і значіння „Свободи" там самим накладають на редакційний апарат „Свободи" особливу відповідальність як за досконалсіть її технічного оформлення, так і за високий журналістичний рівень друкованих в ній матеріялів. Ото ж, поза справами УНСоюзу постійно друкуються статті, що насвітлюють українське життя у всіх його аспектах і проявах.

Є побажаним дальше урізноманітнення „Свободи" особливо в аспектах сучасної тематики в ділянках суспільно-політичного, церковно-релігійного, культурно-наукового та економічно-господарського життя нашої спільноти.

Персональний склад редакції щоденника „Свободи":

Головний редактор Зенон Снилик, співредактори — Володимир Левинець, Любов Коленська, Христя Ференцевич, Василь Дяченко, Раїса Руденко. Частково затруднені Ольга Кузьмович, Іван Кедрин-Рудницький і Людмила Волянська. Крім них ще співпрацюють з редакцією 25 постійних дописувачів та 30 постійних кореспондентів.

Щоденник „Свобода" появляється п'ять разів тижнево, переважно у форматі чотирьох сторінок. У звітньому році вийшло 270 чисел „Свододи", в тому 30 чисел на шести сторінках та 15 на восьми сторінках.

Більшсторінкові числа „Свободи" включали числа із місячними звідомленнями Головної Канцелярії УНСоюзу, як також сторінки „Трибуни УНСоюзу", „Мова про мову" та „Пластова Ватра".

З поповненням редакційного складу часопис „Свобода" стала цікавим і дуже почитним щоденником, головно завдяки вісткам з України. Джерела вісток такі: 1. Закордонне Представництво УГС. (свіжі вістки подають пані Надія Світлична і Раїса Руденко, — 2. Українська Центральна Інформаційна Служба в Лондоні, Англія, — 3. Безпосередні телефони з Києва, Львова та інших міст України, — 4. Листи з України до читачів „Свободи", — 5. Американські і, взагалі, західні газети і агенства.

Редакція англомовного „Українського Тижневика"

Персональний склад редакції англомовного „Українського Тижневика".

Головний редактор Рома Сохан-Гадзевич, та співредактори — Христя Лапичак і Марта Коломиєць. Крім них співпрацюють з редакцією 2 постійні дописувачі та 6 постійних кореспондентів.

Англомовний „Український Тижневик" появляється на 16-ти сторінках формату таблоїду раз тижнево з датою кожної неділі. „Український Тижневик" зробив дальші поступи, подаючи обширні інформації і коментарі про Україну і українські справи для англомовних читачів тижневика. Завдяки професійним редакторам число передплатників постійно зростає. За взірцево-віддану працю їм належиться наша сердечна подяка. Англомовний „Український Тижневик" вступив у 56-ий рік життя.

Спеціяльні розділи в англомовному „Українському Тижнивеку": Змагання за людські і національні права в Україні, УНСоюзові та братські вістки, матеріяли акції в обороні правди про Україну в ам. пресі, спростовування неправдивих-тенденційних інформацій про Україну в преі, радіо і телебаченні, з культурного життя українців метрополії Нью Йорку, репортажі „Очима українця", та різні вістки про діяльність молодечих організацій.

Редакція дитячого журналу „Веселка"

Персональний склад редакції дитячого журналу „Веселка": редактор Проф. Володимир Барагура і 8 постійних співробітників — дописувачів.

Дитячий журнал „Веселка" — це місячник, який виходить 12 разів у позі 11 разів у році — число за липень — серпень подвійне.

Безперебійне видання „Веселки" допомагає батькам і українським школам вже понад 35 років виховувати дітей в українському дусі та з навчанням української мови. З огляду на помітне зменшення передплати „Веселки" треба звернутися до батьків, шкіл українознавства та цілоденних українських церковних шкіл збільшити передплату і тим самим охопити більшу кількість наших дітей українською лектурою.

„Учітесь, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь"...

Слова Т. Шевченка в Посланні.

ВИКАЗ „СВОБОДИ"

Члени У.Н.С.	6,728
Передплатники — члени	3,111
Передплатники — не члени	1,564
Кольпортаж	180
Ґратіс і виміни	329
РАЗОМ	**11,912**

ВИКАЗ „СВОБОДИ"

Члени У.Н.С.	6,419
Передплатники — члени	3,278
Передплатники — не члени	1,576
Кольпортаж	247
Ґратіч і Виміни	235
РАЗОМ	**11,755**

КОШТИ ВИДАННЯ АЛЬМАНАХА НА 1988 РІК

Формат: 6 x 9
Сторінок 256
Обкладинка: м'яка
Наклад: 12,000

Склад	$ 3,150.00
Ломка	550.00
Памір до комп'яторів, кваси, тощо	509.00
Папір, друк і переплет	16,798.20
Обкладинка	200.00
Бронзові і зворотні коверти	1,098.00
Цінники, листи до секр. і підпр.	250.00
Висилка листів	51.50
Адресування	100.00
Пакування і експедиція	2,691.50
Кореспонденти і редакція	1,500.00
Пошта	2,408.11
Пошта — Канада	1,098.24
Адміністрація	200.00
Зворот Альманахів (Дю мейл)	400.00
РАЗОМ	**30,995.55**

ПРИХОДИ ДО 3/23/88

Оголошення	$ 4,692.25
Альманах	26,685.00
Пресовий Фонд	3,350.19
РАЗОМ	**34,727.44**
Кошти видання	30,995.55
ЧИСТИЙ ДОХІД	**$ 3,731.89**

КОШТИ ВИДАННЯ АЛЬМАНАХА НА 1989 РІК

Формат: 6 x 9
Сторінок: 256
Обкладинка: м'яка
Наклад: 12,000

Склад	$ 3,150.00
Ломка	563.20
Папір до комп'ютерів, кваси, тощо	500.00
Папір, друк і переплет	15,795.00
Обкладинка	200.00
Бронзові і зворотні коверти	1,134.75
Цінники, листи до секр. і підпр.	275.00
Висилка листів	65.00
Адресування	75.00
Пакування і експедиція	2,929.00
Кореспонденти і редакція	1,500.00
Пошта	2,470.00
Пошта — Канада	1,629.45
Адміністрація	250.00
Зворот Альманахів (Дю мейл)	355.00
РАЗОМ	**30.891.40**

ПРИХОДИ ДО 3/28/89

Оголошення	$ 5,361.00
Альманах	28,766.49
Пресовий Фонд	4,643.10
РАЗОМ	**38,770.59**
Кошти видання	30,891.40
ЧИСТИЙ ДОХІД	**$ 7,879.19**

March, 1988

STATEMENT OF "VESELKA — THE RAINBOW"

Members of the U.N.A.	412
Non-Members	343
Gratis	42
Sale on Stands	8
TOTAL	**805**

March 1989

STATEMENT OF "VESELKA — THE RAINBOW"

Members of the U.N.A.	394
Non-Members	332
Gratis	33
TOTAL	**759**

March 1989

STATEMENT OF "THE UKRAINIAN WEEKLY"

Members of the U.N.A.	4,538
Non-Members	3,273
Gratis & Exchange	428
Sale on Stands	162
TOTAL	**8,401**

March, 1988

STATEMENT OF THE "UKRAINIAN WEEKLY"

Members of the U.N.A.	4,496
Non-Members	2,626
Gratis	999
Sale on Stands	124
TOTAL	**8,245**

March, 1988

SALE ON STANDS

	Svoboda	Ukr. Weekly
Arka Company — New York	6	14
Arka, Lts. — Toronto	5	2
Chang Jae Lee	30	-
Dnipro Company	6	6
My Own Shop	15	10
Surma Company	30	30
Variety Bazaar	3	1
Veselka Coffee Shop	75	40
West Arka — Toronto	10	25
TOTAL	**180**	**128**

March, 1989

STATEMENT OF "SALE ON STANDS"

	Svoboda	Ukr. Weekly
Arka Company, N.Y.	6	14
Arka Ltd., Toronto	5	2
America's Pasttime	60	—
Dnipro Company	6	6
My Own Shop	15	10
Surma	40	30
Veselka Coffe Shop	105	65
West Arka, Toronto	10	25
R. Wrzesnewskyj	—	10
TOTAL	**247**	**162**

SVOBODA

INCOME	1987	1988	DIFFERENCE
Subscription: U.N.A. Earned	$760,000.00	830,000.00	+70,000.00
Sale on Stands	7,325.69	8,461.93	+ 1,136.24
Individual:			
UNA Members Svoboda	47,755.17	48,147.34	+ 392.17
UNA Members Ukr. Weekly	21,297.20	30,953.75	+ 9,656.55
Non-Members Svoboda	58,922.25	59,463.65	+ 541.40
Non-Members Ukr. Weekly	19,017.63	31,044.89	+12,027.26
Books	23,553.91	37,863.49	+14,309.58
Vinnytsia			
Advertising	174,284.69	176,740.46	+ 2,455.77
Printing	53,062.20	77,478.23	+24,416.03
Change of Address	317.40	363.85	+ 46.45
Refund Postage	11,380.29	8,512.51	- 2,867.78
Refund Telephone			
Almanac	35,509.11	34,992.65	- 516.46
Press Fund Svoboda	8,420.83	12,096.43	+ 3,675.60
Press Fund Ukr. Weekly	462.06		- 462.06
Veselka Subscription	3,215.04	2,905.40	- 309.64
N.J. Sales Tax	192.37	400.61	+ 208.24
Miscellaneous	1,087.11	7,047.21	+ 5,960.10
TOTAL	**$1,225,802.95**	**1,366,472.40**	**+140,669.45**
	-2,070.36	-2,877.17	- 806.81
GRAND TOTAL	**$1,223,732.59**	**1,363,595.23**	**+139,862.64**

DISBURSEMENTS

	1987	1988	DIFFERENCE
Payroll:			
Editorial	$192,288.60	212,841.08	+20,552.48
Printing	253,637.01	269,184.94	+15,547.93
Office	113,588.45	117,912.45	+ 4,324.00
Correspondence	2,050.00	3,710.00	+ 1,660.00
Special Correspondence	37,090.00	38,898.00	+ 1,808.00
Special correspondence Ukr. Weekly	3,818.20	7,285.00	+ 3,466.80
Veselka Correspondence	7,685.00	7,385.00	- 300.00
Postage	296,102.76	336,904.14	+40,801.38
Material	190,259.28	190,062.27	- 197.01
Telephone	14,604.45	12,031.20	- 2,573.25
Office Supplies	5,172.79	4,979.46	- 193.33
Office Expense	612.89	914.46	+ 301.57
Printing Dept. Expense	1,315.09	1,300.97	- 14.12
Parts and Repairs	22,061.43	25,014.15	+ 2,952.72
Books	12,952.83	44,928.46	+31,975.63
Taxes	47,358.62	52,903.59	+ 5,544.97
Manuscript & Comm.	2,402.77	2,236.30	- 166.47
Newspaper	1,254.05	1,333.32	+ 79.27
Pension	1,116.00	1,116.00	
N.J. Sales Tax	223.69	377.28	+ 153.59
Miscellaneous	17,333.20	31,135.04	+13,801.84
TOTAL	**$1,222,927.11**	**1,362,453.11**	**+139,526.00**
Discount on Sales	-176.22	-173.09	+ 3.13
GRAND TOTAL	**$1,222,750.89**	**1,362,280.02**	**+139,529.13**

RECONCILLIATION

	1987	1988	DIFFERENCE
Cas in Bank 1/1	$ 4,132.79	5,114.49	+ 981.70
Income	1,223,732.59	1,363,595.23	+139,862.64
TOTAL	**$1,227,865.38**	**1,368,709.72**	**+140,844.34**
Disbursements	-1,222,750.89	-1,362,280.02	139,529.13
Bank Balance 12/31	$ 5,114.49	6,429.70	+ 1,315.21

SVOBODA
COMPARATIVE STATEMENT OF INCOME AND DISBURSEMENTS
January — December — 12 months

INCOME	1986	1987	DIFFERENCE
Subscription: U.N.A. Earned	780,000.00	760,000.00	-20,000.00
Sate on Stands	7,239.68	7,325.69	+ 86.01
Individual:			
UNA Members Svoboda	43,302.56	47,755.17	+ 4,452.61
UNA Members Ukr. Weekly	21,872.06	21,297.20	- 574.86
Non-Members Svoboda	49,813.26	58,922.25	+ 9,108.99
Non-Members Ukr. Weekly	17,108.92	19,017.63	+ 1,908.71
Books	51,856.73	23,553.91	-28,302.82
Advertising	161,666.04	174,284.69	+12,618.65
Printing	103,737.92	53,062.20	-50,675.72
Change of Address	329.30	317.40	- 11.90
Refund Postage	12,602.15	11,380.29	- 1,221.86
Refund Telephone	43.58		- 43.58
Almanac	16,785.87	35,509.11	+18,723.24
Press Fund: Svoboda	5,837.56	8,420.83	+ 2,583.27
Press Fund: Ukr. Weekly	241.00	462.06	+ 221.06
Veselka Subscription	4,475.38	3,215.04	- 1,260.34
N.J. Sales Tax	397.49	192.37	- 205.12
Miscellaneous	2,291.59	1,087.11	- 1,204.48
TOTAL	**1,279,601.09**	**1,225,802.95**	**-53,798.14**
Discount on Sales	-2,025.36	- 2,070.36	- 45.00
GRAND TOTAL	**1,277,575.73**	**1,223,732.59**	**-53,843.14**

DISBURSEMENTS

	1986	1987	DIFFERENCE
Payroll:			
Editorial	177,195.63	192,288.60	+15,092.97
Printing	255,999.51	253,637.01	- 2,362.50
Office	117,559.84	113,588.45	- 3,971.39
Correspondence	3,000.00	2,050.00	- 950.00
Special Corr. Svoboda	30,197.00	37,090.00	+ 6,893.00
Ukr. Weekly	6,120.00	3,818.20	- 2,301.80
Veselka Correspondence	8,600.00	7,685.00	- 915.00
Postage	299,880.79	296,102.76	- 3,778.03
Material	212,684.52	190,259.28	-22,425.24
Telephone	11,170.62	14,604.45	+ 3,433.83
Office Supplies	5,133.25	5,172.79	+ 39.54
Office Expense	478.12	612.89	+ 134.77
Printing Dept. Expense	1,116.88	1,315.09	+ 198.21
Parts and Repairs	31,310.72	22,061.43	- 9,249.29
Books	44,832.27	12,952.83	-31,879.44
Taxes	47,398.14	47,358.62	- 39.52
Commission		1,037.77	+ 1,037.77
Monuscript		1,365.00	+ 1,365.00
Newspaper	1,370.80	1,254.05	- 116.75
Pension	1,116.00	1,116.00	-0-
N.J. Sales Tax	391.02	223.69	- 167.33
Miscellaneous	22,801.28	17,333.20	- 5,468.08
TOTAL	**1,278,356.39**	**1,222,927.11**	**-55,429.28**
Discount on Sales	-195.72	- 176.22	+ 19.50
GRAND TOTAL	**1,278,160.67**	**1,222,750.89**	**-55,409.78**

RECONCILLIATION

	1986	1987	DIFFERENCE
Cash in Bank 1/1	4,717.73	4,132.79	- **584.94**
Income	1,277,575.73	1,223,732.59	-53,843.14
TOTAL	**1,282,293.46**	**1,227,865.38**	**-54,428.08**
Disbursements	-1,278,160.67	-1,222,750.89	+55,409.78
BANK BALANCE 12/31	**4,132.79**	**5,114.49**	**+ 981.70**

УКРАЇНЦІ! НАШОЮ МЕТОЮ Є ЗАБЕЗПЕЧИТИ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ І УКРАЇНКУ, ЯКІ ЖИВУТЬ В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ!

Гльорія Пашен попросила, щоб Контрольна Комісія дала внесок на прийняття звітів Головного Уряду.

Інж. А. Дорошенко дав внесок, щоб прийняти всі звіти так, як вони були подані.

Р. Татарський піддержав внесок.

Звіти прийнято одноголосно.

Д-р І. Флис подякував редакторам за їхні дуже добрі звіти. Звернув увагу поодиноким Комісіям, щоб вони ще сьогодні вечором відбули свої наради.

На тому закінчено пополудневу сесію о год. 5:30 веч.

ЧЕТВЕР — 25-ГО ТРАВНЯ, 1989 Р.

Рання сесія — год. 10:00 рано.

Головний предсідник, д-р І. Флис відкрив сесію повідомленням, що зараз члени Головного Уряду мають змогу спільно оглянути Союзівку та побачити всі зміни, які зайшли. Після того поодинокі Комісії відбуватимуть свої наради.

Інж. С. Куропась подав інформації про бенкет. Сказав, що традиційний бенкет відбудеться сьогодні вечором, о год. 7-ій у їдальні Союзівки. При тому запросив усіх до участи.

На тому головний предсідник закрив ранню сесію.

П'ЯТНИЦЯ — 26-ГО ТРАВНЯ, 1989 Р.

Рання сесія — год. 9:15 рано

Наради відбулися в бібліотеці Союзівки.

Сесію відкрив і нею проводив головний предсідник д-р І. Флис. Попросив до звіту Комісії Річних Нарад.

12. Звіти Комісій Річних Нарад

ПРИВІТАННЯ

Головний Уряд Українського Народного Союзу, зібраний на своїх річних нарадах на Союзівці в тижні від 22-го до 26-го травня 1989 року:

1. Шле як завжди свій братський привіт українському народові під совєтською займанщиною, що в останньому році поруч своєї невтомної боротьби за свою національну самобутність зазнав новий незміряний своїми наслідками удар із найбільшою атомовою катастрофою яка мала місце саме у серці України. Глибоко співчуваючи своїм братам, які ще далі терплять від вибуху на атомній станції в Чорнобилі та інших екологічних занедбань. Головний Уряд УНС закликає всіх своїх членів продовжувати і пожвавлювати свою активну участь в усіх акціях скерованих на допомогу українському народові на його віковічних землях.

2. Вітає в пошані ієрархію наших Церков та проводи наших церковних об'єднань, вітає нашу світову громадську надбудову та інші крайові централі, вітає проводи і членів наших крайових і місцевих харитативних, наукових, молодечих, жіночих, економічних та всіх інших установ і закликає всіх своїх членів активно включатися в усі їхні акції ведені для добра нашої громади і нашого народу.

3. Відзначаючи своє 95-ліття, клонить голову перед своїм патроном Тарасом Шевченком у 175-ліття з дня його народження і солідаризується з українським народом у його стремліннях саме у цьому році добитись удержавлення української мови в Україні, легалізації Українських Церков, а в дальшому й повної незалежности та удержавлення.

РЕЗОЛЮЦІЇ КОМІСІЇ ДЛЯ КАНДАСЬКИХ СПРАВ

Усі члени Комісії для Канадських Справ одноголосно ствердили велику й відповідальну ролю УНСоюзу в усіх ділянках нашого національного життя та його культурного росту. З огляду на те закликають усі Відділу УНС в Канаді докласти зусиль, щоб вдержати УНСоюз міцною, одноцільною, скоординованою громадською і фінансовою українською установою.

Таке широке завдання вимагає на терені Канади повної мобіліцазії всіх союзових сил, активізації відділових секретарів та урядовців Окружних Комітетів, виконання кожного року організаційних плянів, піднесення організаційних кваліфікацій союзових урядників і влаштовування секретарсько-організаційних куріcів.

Для кращого адміністрування союзовими кадрами, для частішої контрольної дії, для приспішення зростання членства, для виконання реально практичної, але скоординованої дії в цілій Канаді, специфіка канадського терену вже сьогодні вимагає повної, гармонійної співпраці й співдії відділових управ із Окружними Комітетами. Всі Окружні Управи повинні повністю співпрацювати з організаційним апаратом, із Канадським Представництвом і своєчасно повідомляти його про висліди їхньої праці.

Розв'язка цих важливих питань і виконання цих невідкладних потреб вимагають прийняти і схвалити для Канади наступні резолюції:

1. Члени Головного Уряду УНС в Канаді відбувають щонайменше два рази в році своє спільне засідання, на якому обговорюють піврічні пляни праці, підсумовують організаційні здобутки і накреслюють плян праці на наступне півріччя. У згаданих засіданнях обов'язково бере участь головний предсідник УНС або визначений ним відпоручник.

2. Усі мортгеджові позички уділювані в Канаді повинні бути узгіднені з Канадським Представництвом.

3. Закупити дім або винайміти приміщення в якому могли б працювати союзові урядовці, організатори та секретарі. Там повинна б бути картотека членів Відділів УНС в Канаді. Власний дім піднесе престиж УНС в Канаді.

4. Видати книжку про працю УНСоюзу в Канаді. Така книжка познайомить канадську громаду зі заслугами УНСоюзу для української громади на поселеннях.

5. Кандаське Представництво повинно мати безпосередній контакт з молоддю та професіоналістами. **Повинно знайомити громаду з працею УНС даючи оголошення до місцевої преси і на радіо. Для цього треба схвалити наступний бюджет:**

БЮДЖЕТ КАНАДСЬКОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА

Оранізатор	$40,000.00
Секретар для бюра	20,000.00
Організаційні видатки	20,000.00
Бюро (приміщення, телефони)	15,000.00
Оголошення	5,000.00
Кошти засідання Канадського Представництва	15,000.00
Видання книжки про УНС в Канаді	10,000.00
Разом	**$125,000.00**

У засіданні Комісії для Канадських Справ брали участь: д-р **Іван Флис, Уляна Дячук, мгр Іван Геврик, ред. Василь Дідюк, Текля Мороз.**

Резолюції прийнято одноголосно.

РЕЗОЛЮЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

1. Поробити всі заходи для того, щоб при помочі секретарів та відділових урядовців, членів Головного Уряду і його почесних членів придбати в ювілейному році УНСоюз, що є також передконвенційним роком 2,000 членів. При тому зобов'язати всіх членів Головного Уряду та його почесних членів придбати в тому році щонайменше по 5 нових членів.

2. Запросити голів Окружних Комітетів, щоб вони допомогли у виконанні наміченої мети активізуючи неактивні Відділи.

3. Під час осінніх місяців відбути організаційні наради в усіх Округах Америки й Канади. Ті наради повинні бути стимулом для організування нових членів.

4. Повести акцію закладання нових Відділів як у Америці так і Канаді.

5. Професійні організатори повинні мати визначену квоту членів на кожний місяць, суму їх забезпечення і висоту річної вкладки від членів. Нові члени повинні заплатити щонайменше квартальну вкладку.

6. Продовжувати уділювання грошових нагород градуантам шкіл українознавства в Америці та Канаді.

7. Поробити заходи, щоб фінансовий Відділ при помочі компюторів своєчасно виплачував секретарям ванагороду за збирання вкладок.

8. Побажаним є, щоб приготовити проєкт статутового оформлення Окружиних Комітетів згідно з резолюцією 31-ої Конвенції та передати його статутовій Комісії 32-ої Конвенції до затвердження.

9. З огляду на те, що до Америки й Канади почався приплив емігрантів з України та інших країн пропонується, щоб адміністрація „Свободи", одержавши адреси таких осіб, висилала їм безплатно щоденник на протязі 6-ти місяців.

10. З метою, щоб відділові секретарі та інші урядовці мали більше ентузіязму до праці пропонується признати один тиждень безплатного побуту на Союзівці тим, які придбають на протязі двох років щонайменше 25 нових членів із життєвим забезпеченням.

11. З нагоди ювілею 95-ліття УНСоюзу пропонується підвищити винагороду секретарям за збирання членських вкладок за давні грамоти на пів відсотка.

У засіданні Організаційної Комісії брали участь: д-р Ярослав Падох, мгр Іван Геврик, ред. Василь Дідюк, Марія Душник, Гелен Олек-Скат, Анна Гарас, Василь Пастушок, Роман Татарський і Степан Гавриш. Присутнім був теж головний предсідник д-р Іван Флис.

Резолюції прийнято одноголосно.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЖІНОЧОЇ КОМІСІЇ

1. Члени УНСоюзу повинні включитися в акцію висилання біблій на Україну.

2. Стверджується потребу висилання одягу до Бразилії й Польщі. Додаржується, щоб члени збирали одяг та висилали його потребуючим до згаданих країн.

3. Члени повинні збирати інформації про новоприбулих імігрантів з метою, щоб допомогти їм та морально піддержати їх.

4. Заохочується жінок, членок УНСоюзу, займати провідні місця у відділах УНСоюзу як теж поширювати його братську діяльністьв

За Жіночу Комісію: **Гльорія Пашен, Ґеновефа Жеребняк, Марія Душник, Уляна Дячук, Анна Чопик, Гелен Олек-Статт, Текля Мороз, Анна Гарас.**

Рекомендації прийнято одноголосно.

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІСІЇ СОЮЗІВКИ

Беручи до уваги, що Союзівка є важливим братським набутком для членів УНС, і;

Тому що Союзівка на протязі майже 40 років йшла на зустріч [illegible], культурним та товариським потребам членів УНС;

Тому що Союзівка є потенціяльним засобом для приєднання членів до УНСоюзу, і;

Тому що Головний Уряд УНС є зобов'язаний дальше давати фінансову і моральну допомогу Союзівці в її перебудові та відмолоеженні;

Головний Уряд УНС рекомендує Головному Екзекутивному Комітетові наступне:

1. Продовжувати давати фінансову допомогу Союзівці на потреби відновлення давніх приміщень, побудову нових, модерних приміщень як також на ведення братської, культурної та товариської діяльности.

2. Покликати панель т.зв. „Синя стяжка", у склад якого входили б архітекти, будівничі, інженери та інші — всі українського роду — для того, щоб вони розлянули фізичне положення Союзівки та зладили головний плян на довшу мету для її розбудови, що включало б збільшення кількости приміщень для гостей, нову їдальну, закритий басейн і інше, так, щоб зробити Союзівку модерним ресортом.

3. УНСоюз закупить не пізніше, як до року для вжитку Союзівки факс-машину та заведе компюторську систему, щоб переводити справню реєстрацію гостей, інвентуру, рахунки і т.п. за суму, яка не перевищала б 50,000 дол.

4. УНСоюз набуде для Союзівки нову телефонічну систему, яка уможливила б вживання телефону в усіх існуючих кімантах для гостей як теж і в майбутніх приміщеннях.

5. Запропонувати на Конвенції УНС у 1990 р. зміну до статуту, щоб встановити Комісію Союзівки як постійну Комісію при Головнім Уряді, яка відбувала б засідання щонайменше двічі на рік.

6. У 1991 р. припадає 70-ліття відродження Української Автокефальної Православної Церкви в Києві. Україна під проводом Їх Блаженства Митрополита Василя Липківсьього. УНСоюз відмітить цю історичну річницю і здвигне на Союзівці бронзове погруддя Митрополита Василя Липківського.

За Комісію Союзівки: **Володимир Квас, Евген Іванців, Нестор Олесницький, Алік Худолій, Тарас Максимович, Ґльорія Пашен, Андрій Кейбіда, Василь Пастушок, Ґеновефа Жеребняк, Степан Гавриш.**

Рекомендації прийнято одноголосно.

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІСІЇ МОЛОДІ

1. В 1989 році святкуємо 175-ліття з дня народження Тараса Шевченка. З тієї нагоди закликаємо всю українську молодь не занехувати та плекати свою рідну мову.

2. Продовжувати давати моральну і матеріяльну допомогу молоді, студентам і організаціям молодих професіоналістів у їхній праці на науковому, культурному, спортовому і братському полі. Для цього вживати Союзівку та користуватися „Свободою" і „Українським Тижневиком".

3. Відділ Братської Діяльности УНСоюзу повинен нав'язати контакт з молодечими українськими організаціями, членство яких складається з осіб у віці від 25-45 років, отримати їхні адреси та постійно заохочувати їх брати участь у всіх тих імпрезах, що їх спонзорує УНСоюз.

4. Зладити програму для повних стипендій на протязі чотирьох років для студентів, які студіюють журналістику або політичні науки, яка вимагала б, щоб стипендіяти, після закінчення студій, працювали для УНСоюзу щонайменше на протязі двох років.

5. Влаштувати на Союзівці осінню „братський вікенд", який допоміг би зацікавити УНСоюзом молодь у віці від 25-45 років життя.

6. Комісія Молоді підтримує всі крайові та місцеві спротові програми, які мають на меті зацікавити молодь працею УНСоюзу.

За Комісію Молоді: **Алік Худолій, Евген Іванців, Нестор Олесницький, Анатолій Дорошенко, Тарас Максимович.**

Рекомендації прийнято одноголосно.

РЕКОМЕНДАЦІЇ СПОРТОВОЇ КОМІСІЇ

1. Провірити можливості створення Краєвої Спортової Програми, яка включала б поодинокі Округи та ті Відділи, які є зацікавлені спортовою діяльністю.

2. Підтримати запляноваиий Комісією Молоді на осінь 1989 року „братський вікенд", який включатиме кругольний турнір в дні 25-го листопада 1989 року.

3. Призначити суму 15,000 дол. на спортову діяльність в сезоні 1989-1990

4. Відділи УНСоюзу повинні активно підтримати Крайовий Ґольфовий турнір, що відбудеться в 1989 році.

5. Спортова Комісія висловлює признання організаторам Української Вільної Олімпіяди та Здвигу Молоді, що відбулися у Філядельфії у 1988 році під час вікенду з нагоди Дня Пам'яти. При тому Спортова Комісія заохочує організаторів відбувати такі змагання і в майбутньому.

Спротова Комісія дає признання УНСоюзові за його моральну і матеріяльну підтримку в усіх того рода починах.

За Спортову Комісію: **Алік Худолій, Ґльорія Пашен, Марія Душник, Текля Мороз, Гелен Олек-Скатт, Анатолій Дорошенко, Андрій Джула, Зенон Снилик.**

Рекомендації прийнято одноголосно.

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІСІЇ СЕНЬЙОРІВ

1. Комісія з жалем стверджує, що Екзекутива УНС не поступила ані крок вперед у завершенні будови кольонії для старших членів УНСоюзу, згідно з плянами за останні 13 років.

2. Будинок „Галич", який збудовано для самітніх осіб — 11 кімнат — не відповідає вимогам подруж.

3. Треба було, згідно з плянами і ухвалами, збудувати мешканеві доми і кондомінюми для старших віком союзовців, які хочуть жити в околиці Союзівки, зліквідувавши свої доми в різних місцевостях.

4. Проголосити у „Свободі", що УНСоюз збудує приміщення і доми для старших віком союзовців тоді, коли зголосяться охочі. Коли таких зголошень не буде, тоді ясно, що не треба нічого будувати. Комісія стверджує, що УНСоюз мусить поважно взятися до того діла, бо досі були лише обіцянки.

5. Тому, що поради і пропозиції сеньйорів не знайшли апробати Екзекутивного Комітету УНС, комісія не хоче повторятися — вважає, що існування комісії є зайве.

За Комісію Сеньйорів: **Степан Куропась, Ярослав Падох, Володимир Запаранюк, Ґеновефа Жеребняк, Анна Чопик, Анна Гарас.**

Рекомендації прийнято одноголосно.

БЮДЖЕТ УНСОЮЗУ НА 1989-ий РІК.

ПРИБУТКИ:	
І. ЧЛЕНСЬКІ ВКЛАДКИ:	
Життєве забезпечення	2,587,000
Забезпечення від випадків	65,000
Братсбкий Фонд	50,000
РАЗОМ — членські вкладки	**2,702,000**
2. ВІДСОТКИ:	
Від позички для Корпорації Дому УНС	1,600,000
Від бондів	4,300,000
Від гіпотечних позичок	500,000
Від членських позичок	30,000
Від уділів	75,000
Від банкових конт	60,000
РАЗОМ — відсотки	**6,565,000**
3. РІЗНІ ВПЛИВИ:	
Фонд Оборони Української Спадщини	20,000
Фонд Сирітський	3,000
Фонд Наглої Потреби	2,000
З продажі книжок /Енциклопедія/	15,000
Амортизація і зиск в продажі	100,000
Пожертви до Братського Фонду	20,000
Різні впливи	100,000
РАЗОМ — різні впливи	**260,000**
Свобода	1,430,000
Союзівка	1,500,000
РАЗОМ — ПРИБУТКИ	**12,457,000**
ВИДАТКИ:	
ВИПЛАТИ ГРАМОТ:	
Виплати дозрілих вивінувальних грамот	1,250,000
Посмертні виплати	800,000
Виплати від випадків /Адд/	35,000
Подвійне забезпечення	10,000
Грошові звороти	350,000
Забезпечення батьків дітей	5,000
Відсотки від посмертних виплат	3,000
РАЗОМ — виплати грамот	**2,453,000**
Дивіденда	1,500,000
Фонд Сирітський	5,000
Вкладки за реасекурацію	15,000
КОШТИ АДМІНІСТРАЦІЇ:	
ПЛАТНІ:	
Головних Урядовців	178,000
Працівників	500,000
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:	
Пенсійний Фонд, хворобове і гр. забезпечення	320,000
Від каліцтва	15,000
Соц. і від безробіття	60,000
РАЗОМ — ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	**395,000**
КАНЦЕЛЯРІЙНІ ВИДАТКИ:	
Виготов. дивідендових чеків і опіка над бондами	25,000
Друки і канцелярійні прибори	50,000
Пошта	30,000
Телефон	30,000
Забезпечення	40,000
Загальні видатки	25,000
Відділові прибори	5,000
Винайм машин	5,000
РАЗОМ	**210,000**
РІЗНІ ВИДАТКИ:	
Компюторизація діловодства	45,000
Канадські Корпораційні податки	5,000
Канадська Канцелярія	10,000
Актюарій та спеціяльні дорадники	80,000
Заплата до забезпеченевих урядів	5,000
Кошти найнятого Контролера	6,000
РАЗОМ	**151,000**
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ВИДАТКИ:	
Організаційні винагороди Окружних Комітетів	3,000
Оголошення і друки	25,000
Модернізація орг. матер. та орг. Відділу	15,000
Лікарські оглядини нових членів і гол. лікар	5,000
Винагороди відділових організаторів	70,000
Винагороди професійних організаторів	150,000
Секретарська винагорода	340,000
Винагорода предсідників і касирів	3,000
Кошти подорожей організаторів	10,000
Обласні засідання	20,000
РАЗОМ — орг. видатки	**641,000**
Кошти 31-ої Конвенції	25,000
Кошти нарад Головного Уряду	35,000
Кошти Контрольної Комісії	7,000
РАЗОМ	**67,000**
Кошти репрезентацій і подорожей	40,000
Свобода — доплата за членів	875,000
Виплати друкарні	1,424,000
Союзівка — доплата за направи, меблі й устатк	386,000
Виплати Союзівки	1,8000,000
Бюджет Канадського Представництва	62,500
Бюджет Канцелярії у Вашінґтоні	165,500
РАЗОМ	**4,753,000**
ДОТАЦІЇ І ДОПОМОГИ:	
Акції Відділу Братської Діяльності	15,000
Дотація з Фонду Наглої Потреби	10,000
Комісії Головного Уряду УНС	3,000
Комісія Спортова	15,000
Допомога членам	20,000
Комісія Молоді	5,000
Стипендії	115,000
Дотації Організаціям	67,400
Комітет Проти Знеславлення	10,000
РАЗОМ	**260,400**
Індекс „Свободи", Публікації, Енциклопедія	142,000
УНС в Канаді	5,000
	147,000
ІНВЕСТИЦІЙНІ ВИДАТКИ:	
Відсотки від закуплених бондів	100,000
Втрати при продажі бондів	200,000
Амортизація	60,000
РАЗОМ	**360,000**
Різні видатки	30,000
ВСІ ВИДАТКИ	11,665,400
НАДВИШКА	791,600
ЗАГАЛЬНА СУМА БЮДЖЕТУ	**12,457,000**

Голосуванням прийнято резолюції і рекомендації всіх Комісій.

15. Різне (внески і ухвали)

Анна Гарас запропонувала, щоб дати учням школи українознавства в Нортгемптоні, Па., які кінчають навчання, чеки нагороди по 10.00 дол. кожний. Додала, що там є можливість заснувати Відділ УНСоюзу.

Вирішено одноголосно призначити суму 200.00 на згадані нагороди.

Т. Максимович дораджував, щоб поцікавитися фірмою ВАТС, яка ґарантує зменшення котшів телефонічних розмов.

Уляна Дячук запропонувала, щоб присутні купували книжку Павла Зайцева про Т. Шевченка, яку переклав на англійську мову д-р Юрій Луцький. НТШ видало цю книжку з нагоди 175-річчя з дня народження Т. Шевченка.

Д-р І. Флис піддержав У. Дячук — сказав, що вона є дуже цікаво і захоплююче написана.

Інж. С. Куропась подав до відома, що він теж написав книжку п.н. „60 років в Америці" — це його спомини. Книжку можна набути в нього.

В. Пастушок ствердив, що цьогорічні наради були дуже позитивні. Висловив ґратуляції головному предсідникові за вміле ведення нарадами.

В. Квас запропонував, щоб у „Свободі" на її другій сторінці, там, де є адреси УНСоюзу і „Свободи", додати теж адреси Союзівки і бюра УНСоюзу у Вашінґтоні.

А. Кейбіда подав до відома присутніх, що Округа Нюарку святкуватиме осінню 1989 р. 95-ліття УНСоюзу.

Є. Іванців дав внесок закрити наради.

А. Худолій його піддержав.

16. Закриття нарад

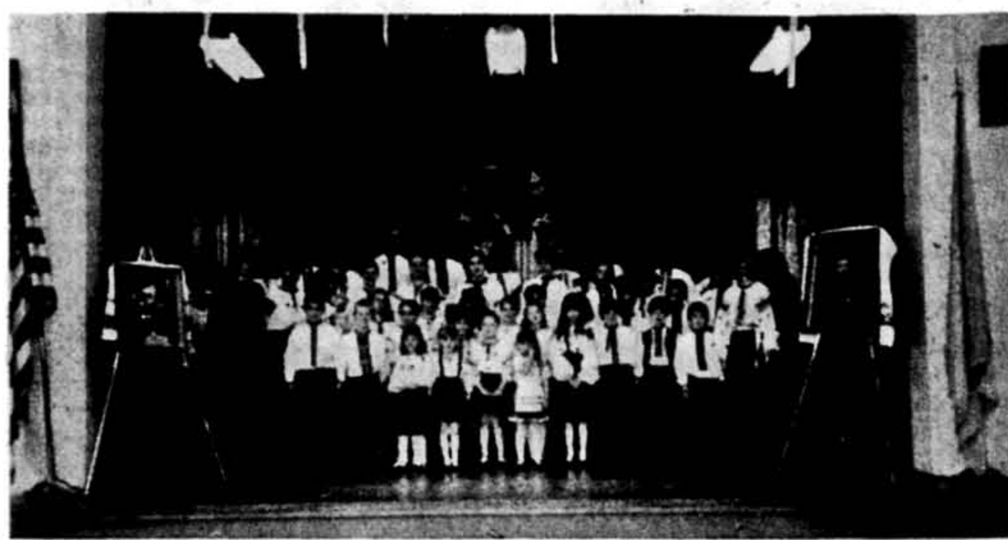
Д-р І. Флис, головний предсідник подякував присутнім за участь в нарадах, ствердив, що вони були успішні, бо мали на меті добро УНСОюзу. Побажав усім щасливого повороту домів.

Національним гимном „Ще не вмерла Україна", що відспівали всі присутні закінчено Річні Наради Головного Уряду УНСозюу у п'ятницю, 26-го травня, 1989 р. о год. 2.00 по полудні.

Володимир Сохан
головний секретар

„Рідна Школа" в Ню Гейвені в поклоні Шевченкові

Ню Гейвен (М.С.) — В неділю, 18-го березня в залі УКЦ в Ню Гейвені відбулася академія в пошану Т. Шевченка, виконана силами учнів школи. Відкрив її директор школи мгр Мирон Мельник, а започатковано „Заповітом", що його відспівав шкільний хор під керівництвом учительки Каті Юкаш-Бембер при акомпаньяменті Михайла Романіва та рецитацією „Учітеся, брати мої".

Виступає шкільний хор на концерті в пошану Т. Шевченка в Ню Гейвені.

Доповідь про Т. Шевченка прочитала Адріяна Мельник, учениця 11-ої кл. „Мені однаково" деклямували учні 3-ої кляси С. Нагорський і А. Анунціята (учителька Рома Черепаха). „Поклін Тарасові" (У. Кравченко) виконали учні 6-ої кляси: А. Бембер, А. Мотиль, Я. Дмитерко, Я. Тібодо і О. Луців (учителька Рома Гіна-Тібодо. Уривок із поеми „Гайдамаки" деклямували учні 7 і 8 кляс М. Бембер, О. Мотиль Л. Черепаха, Х. Горбата, Д. Нагорський, Д. Тібодо і Р. Черепаха (учителька Геня Козак-Гарвій). „І досі сниться" деклямували учні 9-ої кляси Л. Черепаха, П. Колос і Р. Горбатий (учителька Г. Козак-Гарвій).

Хор відспівав дві пісні: „Садок вишневий" і „Наша думка, наша пісня". Слідувала інсценізація частини „Великого льоху" у виконанні учнів 9-ої і 11-ої кляс (учитель д-р Михайло Снігурович). „Розриту могилу" продеклямувала А. Мельник.

Академію закінчено відспіванням національного гимну „Ще не вмерла".

Вічна слава вам, героїні!

Від давніх часів на сторінках української історії золотими буквами записані геройські вчинки українських жінок, яких щороку в лютому вшановує українська громада. Вшановує їх всіх — знаних і незнаних а „їм же ність числа", що свою працю, терпіння й життя віддали за Україну, за народ.

Цьогорічне свято в поклоні героїням відбулося в неділю, 18-го лютого, заходами відділу Комітету Українок Канади в Торонто в заповненій по береги великій залі Українського Культурного Центру і було не тільки під кожним оглядом вдалим, але й якимось величним, небуденним.

На тлі гарно, помистецьки оформленої Софією Ладою сцени з тризубом, національними прапорами і плякатом з жінкою-мученицею та китицею червоних маків з написом „Усім, хто простяг над землею" — для жінок-героїнь, представниками молодіжних організацій МУНО, ОДУМ, ПЛАСТ, СУМК, Українська Молодь Христові, до яких долучились члени мистецького ансамблю „Леви" зі Львова, чоловіки і жінки. Керівник ансамблю Остап Стахів. У супроводі бандури чоловіки в одностроях УСС, а жінки у народних одягах знаменито з мистецького боку і зворушливо виконали пісню „Коли ви вмирали".

Свято відкрила гарним змістовним словом голова відділу комітету Українок Канади Марта Хомин, привітавши учасників, представників церковного і світського зорганізованого життя, а зокрема наших дорогих гостей з України. Відкриття програми чисельні учасники привітали рясними оплесками.

Вокальне тріо „Мальви" — Надія Коханська, Анна Ящишин, Богданка Ігнатович — у фортепіяновому супроводі Галини Михальчук, під мистецьким керівництвом Квітки Зорич-Кондрацької, знаменито виконало „Молитву за Україну" обр. Нижанківського-Гайворонського, „Реквієм Аллі Горській" муз. Л. Ященко, „Проводжала мати" сл. В. Киринського муз. І. Шамо, за що одержали рясні і щирі оплески подяки.

Спогади про невтомних героїнь-в'язнів концтаборів ГУЛагу переказала довголітній їх в'язень поетеса Ірина Орися Матешук, голова Львівського клюбу репресованих при Т-ві „Меморіял". Доповідачку представила Марія Божик (СУК), на заклик якої учасники, стоячи, проказали „Отче Наш" за душі замучених дочок і синів українського народу. Доповідачка з помітним хвилюванням розповіла про жінок з цілої української історії, зупиняючись зокрема, на жінках, молодих дівчатах теперішнього часу, що карались у нелюдських обставинах концтаборів, а їхньою провиною була тільки любов до України. Оповідаючі про страшні переживання деяких жінок, молодих дівчат,–а їх були тисячі,–доповідачка не витримала і заплакала, а з нею біля тисячки учасників... Так, це були трагічні спомини... про новітню Голготу України. Хай вічна буде вам слава, Героїні України. За вас ми і Україна не забудуть! Із скорбними думками і сльозами в очах повставали з місць учасники та, стоячи, щирими довготривалими оплесками дякували новітній героїні.

Потім виступив мистецький ансамбль „Леви", які під проводом свого керівника Остапа Стахіва у супроводі двох бандур виконали „Як з Бережан до Кадри", „Накрила нічка", „Послухай, кохана дівчино", „Ой у лузі червона калина". Гарні гранатові однострої УСС, вже тут у нас дещо призабуті старшими (а молоді взагалі їх не знають, зробили велике враження, а гарні народні убрання, жінок з різних частин України, добре виконання пісень і ентузіястична віра у краще майбутнє України виконавців справили незабутнє враження на учасників, які щирими оплесками їх вітали і дякували.

„П'ять прелюдій" композитора Б. Лятошинського прекрасно виконала молода талановита піяністка і бандуристка та активістка-суспільниця Оксана Родак. Леся Смерек з чуттям прорецитувала вірш „Лесі Українці" Орисі Матушек (в тюрмі 1948 р. Інта 1950 р.). Інструментальні твори — стрілецькі і народні пісні — на бандурах гарно виконав дует з тріо бандуристок ансамблю ім. О. Версая Осередку СУМ в Етобіко, мистецький керівник Валентина Родак. „Богородице Діво" муз. М. Федоріва, „Тим, що впали" сл. Б. Лепкого, муз. Ф. Колеси, „Вперед!" сл. Багряного, муз. Китастого, як завжди бравурно і по-мистецькому виконав популярний чоловічий хор при Станиці Братства кол. Вояків 1-ої Дивізії УНА під дириґентурою Олега Хміля, у фортепіяновому супроводі Галини Михальчук.

На закінчення до відспівання національного українського гимну до хору долучились всі виконавці, разом з чисельною публікою.

Програмою проводила Марія Шкамбара. Дохід з свята-концерту призначений на поміч українським дітям — жертвам Чорнобилю і Чернівець. В гарній мистецькій програмі у „Глибокій пошані українським героїням" свої привіти склали чисельні організації, установи, професіоналісти, торговельні підприємства і окремі особи.

Всі точки були добре виконані та одержували заслужені, щирі і рясні оплески за гарне виконання. Відділ Комітету Українок Канади в Торонто під проводом голови Марти Хомин, спільно із своїми складовими організаціями, у своїй всебічній праці для добра української спільноти в Канаді і добра українського народу не забуває своїх героїнь, пам'ятаючи слова Є. Коновальця: „Волі українського народу до самостійности не знищать ні ворожі тюрми, ні заслання, бо Україна є незабутнім бастіоном героїв і борців".

Свято в Торонто пройшло з великим моральним успіхом, за що належиться признання організаторам і виконавцям, а зокрема за участь в ньому наших гостей з України, які своїми виступами внесли новий дух надій й сподівань.

Василь Дідюк

ОМУА

Об'єднання Мистців Українців в Америці запрошує Вас на

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ КАРТИН

ЛЮБОМИРА ГУЦАЛЮКА

у неділю, 29-го квітня 1990 р. о год. 1-ій полудня у Ґалерії ОМУА при 136 Друга Авеню в Ню Йорку, Ню Йорк.

Виставка буде відкрита в будні від год. 6-8 веч., в суботи і неділі від год. 1-8 веч. і триватиме до 6-го травня 1990 р.

Українсько-Американська Координаційна Рада Відділ в Нюарку, Н. Дж.

запрошують Вас на ДОПОВІДЬ, яку вигопосить член Секретаріяту РУХу і Спілки Письменників України

БОРИС ТИМОШЕНКО

на тему

„РУХ — ЄДНІСТЬ, ШЛЯХ ДО НЕЗАЛЕЖНОСТИ"

Після доповіді можна буде оглянути велику виставку фотографій з діяльности РУХу.

Доповідь відбудеться

в суботу, 28-го квітня 1990 р. о год. 6:30 веч. в залі української православної церкви св. Воснесіння

650-652 Irvington Avenue, Maplewood, N.J.

До чисельної участи запрошує —

УПРАВА

ВИСТУПИ

БОРИСА ТИМОШЕНКА

члена Секретаріяту РУХу і Спілки Письменників України на тему:

„РУХ — ЄДНІСТЬ, ШЛЯХ ДО НЕЗАЛЕЖНОСТИ"

Борис Тимошенко говоритиме про найновіші події в післявиборчій Україні, місце РУХу в новій українській ситуації, наші перспективи та можливості допомоги української діяспори національно-демократичному відродженню України.

Виступи відбудуться в таких місцевостях:

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, п'ятниця, 27 квітня, год. 7:30
Влаштовує Комітет Оборони Національних і Людських Прав України в залі Українського Культурного Осередку, 700 Cedar Rd., Philadelphia, Pa.

НЮАРК, субота, 28-го квітня, год. 6:30
Влаштовує Українсько-Американська Координаційна Рада, в залі Української Православної Церкви св. Вознесіння, 650-652 Irvington, Avenue, Maplewood, N.J.

ЛОНҐ АЙЛЕНД, неділя, 29 квітня, год. 3:30
Влаштовує українська громада Лонґ Айленду, в залі української католицької церкви св. Володимира, Uniondale, N.Y.

ОЛБАНІ, п'ятниця, 4 травня, год. 7:30
Влаштовує організація „Американці за демократію в Україні", в залі Українського Клюбу, 402 25th Street, Watervliet, N.Y.

НЮ ҐЕЙВЕН, субота, 5 травня, год. 6:30
Влаштовує відділ Народного Фонду допомоги Україні, в залі церкви св. Михаїла, 569 George St., New Haven, Conn.

СИРАКЮЗИ, неділя, 6-го травня, год. 5:00
Влаштовує „Самопоміч", в Українському Народному Дому при Fayette Street, Syracuse, N.Y.

ВАШІНҐТОН, п'ятниця, 11 травня, год. 7:30
Влаштовує Комітет Допомоги Україні, в залі української православної катедри св. Андрія, 15100 New Hampshire Avenue, Silver Spring, Md.

В кожній місцевості буде влаштована виставка фотографій з діяльности РУХу.

Виступи представника РУХу Бориса Тимошенка координує організаційний референт Народного Фонду Допомоги Україні Осип Зінкевич.

Тел.: (301) 461-1764

У Вашінґтоні...

(Закінчення зі стор. 1)

панству Антоновичам за, як вона сказала, „цю чисту нагороду з чистих рук". Вона заявила, що вона особливо рада, що, одержавши свою першу літературну нагороду, державну премію імени Тараса Шевченка, в Україні, другу нагороду одержує тут, в Америці. „Надіюся, що це покладе основу нашому взаємному зближенню, та що може в майбутньому українські поети з діяспори матимуть нагоду приймати премії в Україні в такій же самій елегантній та доброзичливій атмосфері", сказала Ліна Костенко. Вона додала, що час поставити край поняттю про дві літератури. „Хто ж розбив нас на дві літератури? Є лише одна велика українська література". Костенко викликала сміх та оплески, коли вона приймала державну премію імени Шевченка. Добре знаючи, що серед присутніх на церемонії та серед членів жюрі були і її недруги, вона все ж таки вважала за потрібне подякувати за нагороду. А зробила вона це дуже дипломатично: вона подякувала... Шевченкові.

В своєму слові Костенко присвятила увагу становищу української літератури, заявляючи, що наша література ніколи не мала нагоди нормально розвиватися. Протягом століть вона розвивалася згідно з примхами чужих сил. Тепер, коли повертаються українському народові імена загиблих, репресованих поетів та письменників, сучасні літератори не мають нагоди творити, бо вони стоять в аванґарді процесу політичних та суспільних змін в Україні, бо вони „пішли в рух, пішли в боротьбу". Це — специфіка нашої літератури, сказала Костенко, що наші поети й письменники були змушені брати на себе ролю захисників українського національного самобуття. „Хто врятував нас? — запитала Костенко, і дала відповідь: Шевченко, коли в 31-ин рік він написав свій „Заповіт". Нам потрібно і велику літературу і вільний народ".

На кінець своїх завваг Ліна Костенко прочитала із ще не опублікованого віршованого історичного роману, написаного ще давніше в час її „літературного небуття", фраґмент під назвою „Молитва до України".

Д-р Марта Богачевська-Хомяк, автор української праці про ролю українських жінок в українському народному житті у XIX і XX століттях, взяла за основу своєї промови тему аналізи наукового підходу до вивчення історії України. Історики, сказала Богачевська-Хомяк, часто підходять до цієї теми не з точки зору чим історія України є, а радше намагаються описати, чим вона могла бути, якби її розвиток пішов дещо інакше.

Такий неґативний підхід до нашої історії не корисний. Зайво вивчати державний устрій, бо це нам мало скаже про історію України, особливо XIX і XX віків. Найцікавіше явище в історії України, на думку Богачевської-Хомяк, це ось що — чому проіснувало навіть поняття українізму, як можемо пояснити многократні повторні і стократні відродження України? В чому сила, яку західні аналітики, не маючи кращого слова, називають націоналізмом? Притаманність народного розвитку України полягає у громаді та у зорганізованих формах громадського життя, сказала доповідачка, і нам потрібно розглянути та вивчити форми громадської праці, щоб могти схарактеризувати те, що творить суспільство на Україні. Такий підхід розкрив би перед нами кращу й повнішу картину нашої історії.

Фундація Антоновичів звернулася до ряду видатних науковців, з проханням служити як жюрі цьогорічного конкурсу. Членами жюрі були Іван Фізер, професор літератури в Ратґерському університеті: Богдан Рубчак, професор порівняльної літератури в Іллінойському університеті; Роман Шпорлюк, професор історії у Мишигенському університеті, і Ярослав Пеленський, професор історії в університеті стейту Айова.

ЗУСТРІЧ З БАТЬКАМИ

Іст Гановер, Н.Дж. — З ціллю ознайомлення з своєю діяльністю, Пластприят Станиця Нюарк влаштовує в п'ятницю, 27-го квітня, зустріч з батьками, яка відбудеться в готелі Рамада, 130 дорога ч. 10. З коротким словом виступлять представники Пластприяту, Пластові Фундації та Окружної Таборової Комісії (ОТК) — „Вовча Тропа". Опісля — питання, дискусія, виміна думок при каві та солодкому. Початок зустрічі о год. 7:30 вечора.

ПРОТЯГОМ ОСТАННІХ двох років ФБІ вдалося розкрити сім колюмбійських ланцюгів торгівлі наркотиками. Операція під назвою „Кет-ком" увінчалася успіхом: було арештовано 68 осіб, з яких 56 були звинувачені у торгівлі наркотиками, один із головарів був покараний у вівторок, 24-го квітня. Не зважаючи на зусилля та успіхи ФБІ та Управління боротьби з наркотиками, в ЗСА та за їх кордонами все ще діє понад 200 інших колюмбійських груп, що займаються контрабандою наркотиків. Нажаль, ФБІ вже вичерпала федеральний бюджет, приділений їй у минулому році, і тому не має змоги повторити проєкт, хоча операція „Кет-ком" вважається однією з найконструктивніших у сучасній боротьбі з наркотиками.

У ГОНҐ КОНҐУ СИТУАЦІЯ з дня на день стає більш напруженою, бо час передачі території Китаєві наближається. Ще більш прискореним темпом все це виглядає для громадян Гонг Конґу, які стоять перед дилемою безрадности у світлі подій. Коли хтонебудь зупиниться на хвилину, щоби поділитися своїм горем то, як твердять закордонні кореспонденти, народ не має такого жалю до партійних твердолінійників у Пекіні, як до офіційних чинників британського уряду в Лондоні. Дехто порівнює британський плян про передання 5.7 міл. мешканців Гонг Конґу в 1997 році Китаєві до передання 6 міл. европейських жидів у руки нацистів під час Другої світової війни. Мартин С. М. Лі, один з найбільш відомих гонґконґських дисидентів, власне навів цю аналогію, кажучи, що це порівняння може бути не конче точним, але воно добре передає жахіття та розпуку населення Гонг Ґонґу.

Уряд Української Народної Республіки в Екзилі

ділиться сумною вісткою із Українським Громадянством, що дня 20-го квітня 1990 р. відійшов у Вічність

св. п. генерал-поручник Армії УНР

Степан С. Самійленко

учасник визвольної війни України 1917-1921 рр., першого Зимового Походу відзначений Лицарським Орденом Залізного Хреста, автор спогадів „Дні Слави" та „Прощай Рідна Земле".

•

Вельмишановній Дочці та Родині складаємо глибокі співчуття.

ЩЕ ТІЛЬКИ ТРИ ДНІ залишилося до заприсяження новообраного президента Нікараґуа, Віолети Барріос де Чаморо, що його призначено на середу 25-го квітня, одначе непевна ситуація панує в цілій країні, як стверджують міжнародні дипломати та закордонні кореспонденти. В той самий час з усіх сторін сипляться здогади щодо рішення новообраного президента країни у багатьох справах, цієї громадською війною зруйнованої країни. Одначе за припущеннями аналітиків, найбільшим іспитом авторитету новообраного президента буде розв'язка нею військового проводу держави. Один із місцевих політиків і член одної з політичних партій, що входять до коаліції, тобто Спілки національної опозиції, заявив, „що тепер ситуація в країні є дуже делікатна, бо досі всі бачили в особі Віолети Чаморо те, що хотіли бачити. Тепер ми довідаємось хто був правий, а хто ні, віддаючи правління в її руки".

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

ВІРИ ГАНКЕВИЧ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 28-го квітня 1990 року

в слідуючих церквах:

св. Софії в Римі, год. 9-та ранку;
церква св. Юра в Ню Йорку, год. 7-ма ранку;
церква свв. Петра і Павла в Джерзі Ситі, Н. Дж., год. 7:30 ранку;
катедрі св. Йосафата в Торонто, Онт., Канада, о год. 8-ій ранку;
церква св. Духа, Гамілтон, Онт., Канада., год. 9-та ранку;
церква св. Евхаристії, Вотерфорд, Онт., Канада, год. 9-та ранку;
церква св. Михаїла в Йонкерс, Н. Й., год. 8:30 ранку;
церква св. Михайла, Балтімор, Мд., год. 8-ма ранку;
церква св. Преображення в Едмонтоні, Канада, год. 9-та ранку;
церква св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й., год. 9-та ранку;
церква св. Івана Хрестителя, Куритиба, Бразилія.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 7-го березня 1990 року відійшов від нас несподівано у Вічність

наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

Евген Пліхота-Шмиренко

Цією дорогою складаємо нашу щиру подяку Всечеснішому о. Христофорові Войтині за відправу Панахиди і Святої Літургії, та за глибоко-змістовну прощальну промову-проповідь.

Сердечно дякуємо Ветеранам УПА, Друзям по зброї: Г. Костюкові, д-р Б. Крукові, Р. Андрушкові, В. Каськові, М. Кальбі, П. Мицакові, Ю. Біланичеві, М. Щавникові, П. Гнатюкові і О. Бігунові та голові Осередку СУМ-у ім. В. Симоненка М. Федорові за почесну стійку зі своїми прапорами і віддання останньої почести своєму Другові.

Щиро дякуємо д-рові Богданові Крукові за прощальну промову від Друзів по зброї.

Сердечно дякуємо Всечеснішим оо. Христофорові Войтині і Маріянові Івахові за проведення молитви під час тризни, та за вислови співчуття і розради.

Ми вдячні Мирославі Крук за проведення тризни і гарний спомин про життєвий шлях Покійного.

Сердечно дякуємо за прощальні промови під час тризни:

О. Рудницькому — від Осередку СУМ-у ім. В. Симоненка і Управи Оселі „Київ"; Я. Стеткевичеві — доброму другові Покійного; Г. Костюкові — кумові і другові по зброї; дириґентові К. Цепенді — від хору „Ватра", якого членом був Покійний.

Глибока подяка Марії і мужеві — власникам погребного заведення Градовського — за турботи зв'язані зі спровадженням тлінних останків Покійного з Австралії, та переведення похорону і відправлення Покійного до Бавнд Бруку, Н. Дж.

Щиро дякуємо Григорієві Костюкові за супровід домовини до Бавнд Бруку на кладовище св. Андрія, та за прощальні слова над могилою. Рівнож дякуємо Друзям по зброї — Ветеранам УПА — з околиць Ню Джерзі, за їх участь в останній похоронній відправі Їхнього Друга Евгена.

З глибини наших сердець дякуємо Всім добрим людям за щирі вислови співчуття і розради та молитви в днях нашого невимовного горя, за участь у відпровадженні Покійного на Вічний Спочинок, та за пожертви на Служби Божі в намірені Покійного.

Рівнож дякуємо Всім за вислови співчуття, переслані листовно і телефонічно.

Сердечно дякуємо Всім жертводавцям, які зложили пожертви в пам'ять Покійного на добродійні цілі які розділено на:

Літопис УПА	$250 00
Інвалідів УПА	$231 00
Дітям — жертвам Чорнобиля	$231 00

Хай Вас усіх, людей Доброї Волі, які чим-будь причинилися до злагіднення нашого горя — Господь наділить своїми ласками. Ваша доброта залишиться в нашій пам'яті назавжди.

Опечалена горем МАРІЯ ПЛІХОТА з Родиною

Централя Українського Національно-Державного Союзу

ділиться сумною вісткою із своїм Членством та Українським Громадянством про смерть

св. п. генерала-поручника Армії УНР

Степана Сергійовича Самійленка

активного учасника української національної війни 1917-1921 рр., одного із основників УНДС в діяспорі, автора спогадів „Дні Слави" та інших публікацій.

•

Дочці та всій Родині Покійного висловлюємо глибокі співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Президія Централі УНДС

Помер В. Барабаш, поет оптимізму

У Домі для старших людей св. Йосифа у Вінніпегу 21-го листопада 1989 року помер Володимир Барабаш, поет і філософ, коріння якого сягає піонерської доби. Народився в 1900 році в дорозі до Канади, де разом з батьком Теодором та матір'ю Мартою у пізніших роках працював на оселі „Січ" в Манітобі.

До школи пішов, коли мав 9 років, бо до того часу школи на „Січі" не було. Ходив до школи, не систематично, бо треба було батькам допомагати в праці, в городі і полі. Земля була камениста і мало що родилось. Треба було заробляти в наймах.

Батьки, які прибули з Главча Теребовельського повіту, були свідомими й хотіли дати синові в тих надзвичайно важких умовинах дещо більше освіти, як дві-три кляси тогочасної школи. Записали його до школи-бурси о. Сабурена в Сифтоні, але й ця школа не протривала довго. Згодом перенісся на короткий час до Тульону. Вкінці треба було йти в найми на заробітки. Постійно був свідомим, що треба здобувати освіту та знання не тільки рідної мови, але теж англійської. Заробивши дещо грошей, повернувся до Давфину і тут, утримуючи себе власними силами, скінчив 10-ту клясу з відзначенням, тоді йому було вже понад тридцять років. В тому часі пірнув у літературу та поезію і став її душевним любителем. Оповідав, що творчість американського поета Гемінгвея захоплювала його. Це віддзеркалено в його поетичній творчості та в його філософічних афоризмах. Любив життя й радів ним в поетичній чистоті. Його лірика переважно філософічна, метафізична та релігійна. „Грішив" теж добрим гумором. Містив свою творчість в „Калгарі Гералд", „Калгарі Албертан", „Вестерн Фарм Лідер Меґазін", а з українських часописів у „Поступі", „Українському Голосі", „Свободі" й інших.

Хоч мав трагічне життя, бо перейшов два важкі життєві удари, не падав духом, а його частим вітанням було „чіріо", „чіріо". Завжди говорив, що „все добре". Поки не зламав його параліч любив подорожувати і такі подорожі приносили йому велику душевну відраду та стимулювали його творчість.

Працював теж у публіцистиці та робив переклади. Переклав декілька новель Стефаника, „Канадійську Русь" о. Нестора Дмитрова, а також „Історію українців Канади" д-ра М. Марунчака. В 1943-1947 роках видавав юнацький католицький журнал „Льоре" в Калгарах, де він працював у майстерні меблів, а згодом в крамниці з алькогольними напоями. Більшість свого життя провів в цьому місті.

На старші літа Володимир перенісся з Калгар до Давфину, а пізніше до Вінніпегу. Жив при своїх сестрінках, а згодом, коли недуга зломила його, перейшов до Дому св. Йосифа. Писав поезії до останніх років життя. Завжди в розмові зауважив, що „муза ще працює". Його гарячим бажанням було видати збірку своїх кращих поезій і про це висловився в завіщанні. Його задушевним бажанням було бути похороненим на оселі „Січ", біля своїх батьків, які зі свого ґрунту приділили чотири акри землі на цвинтар та церкву, коли ця оселя ще тільки розбудовувалась.

Похоронено його 24-го листопада. Похороном зайнялися рідні — Настуся Будівська та Том Батерновський. Похоронні відправи служив о. крилошанин Іван Легкий. Тризна відбулася в парафії св. Ольги. Нею зайнялося сестрицтво парафії зі сестрінлами покійного.

Маєтків не залишив, але понад 200 довгих віршів та біля 400 афоризмів готові до друку.

М. Мар

Зустріч з М. Осадчим і вручення літературної нагороди в Чикаґо

Вечір, присвячений зустрічі чикаґської української громади з ред. Михайлом Осадчим, став одночасно святковою нагодою привітати і вручити йому літературну нагороду світового Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка при Науковій Раді СКВУ. Проф. Адам Антонович, голова цього Фонду в вступному слові тепло й щиро привітав довгоочікуваного гостя і лавреата Фонду, якому ще на шостому Літературному конкурсі в 1978 році признано першу нагороду за прозовий твір „Більмо".

Український Літературний Фонд ім. Івана Франка від самого початку протягом 35-літнього свого існування у восьмох відбутих вже літературних конкурсах нагороджував за найкращі прозові й поетичні твори, за праці з української історії, за переклади й оригінальні іншомовні праці про Україну, за твори для дітей і молоді українських письменників і літераторів не лише з української діяспори, але теж і з України, хоч були голоси, заперечуючі слушність такого поступовання з уваги на їхню безпеку.

В 1967 р. Літературний Фонд символічно відзначив померлого Василя Симоненка листком із лаврового вінка Івана Франка за його збірку поезій „Берег чекань", видану вже на еміграції. Наступними нагородженими лавреатами з України, які вже одержали свої нагороди були Валентин Мороз, Йосиф Тереля, Микола Руденко, Олесь Бердник і Степан Ткачук з Румунії. Чекають своїх лавреатів нагороди, складені в банку „Певність" для Ігоря Калинця, Зенона Красівського, Василя Говерлі й посмертна — для Василя Стуса.

Голова склав щиру подяку всім жертводавцям, а зокрема нашим фінансовим установам: федеральному банкові „Певність" за створення перших нагород в чотирьох літературних конкурсах і постійної фінансової допомоги, федеральній кооперативі „Самопоміч", як також громадянам, які своїми щедрими пожертвами уможливлювали Літературному Фондові виконувати почесну й корисну працю — матеріяльно допомагати нашим письменникам продовжувати свою літературну творчість. Літературний Фонд виділяв із своїх скромних засобів також одноразові допомоги приїжджаючим літераторам і культурним діячам, як наприклад, Павлові Мовчанові, Лесеві Танюкові, Євгенові Сверстюкові.

Користаючи зі зустрічі з громадянством голова Світового Правління Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка в Чикаґо проголосив дев'ятий літературний конкурс, поширений на всі українські землі і цілу українську діяспору з запрошеними з України визначними літературознавцями до складу нашого жюрі — оціночної комісії. За велику поміч при влаштуванні літературних вечорів й інших імпрез з безкоштовним користуванням авдиторією парафії свв. Володимира і Ольги голова наділив о. Митрата Маріяна Бутринського почесним членством Українського Літературного Фонду.

Після короткої мистецької програми, приготованої учителькою Лесею Мудрою з дітьми народної школи св. о. Миколая, вручення чудової китиці червоних рож та співу під акомпаньямент бандури Лавренції Туркович, представники правління — секретар Рома Турянська і містоголова Р. Кобилецький — передали дорогому гостеві ред. Михайлові Осадчому літературну нагороду, признану йому ще на шостому конкурсі в 1978 році.

Відспіванням многоліття лавреатові й о. Митратові цілою чисельно зібраною громадою закінчилася ця частина зустрічі, залишаючи у всіх учасників радісний, хвилюючий спомин родинного свята.

Зворушений лавреат подякував за літературну нагороду, про яку він довідався із закордонного радіомовлення далеко на чужині, де відбував своє заслання, що принесло йому велику радість і душевне піднесення, скріплюючи його непохитну віру в краще майбутнє українського народу та поглибило шанобливе відношення до нього серед чужинецького оточення і авторитет як українського письменника. Зокрема тепер щаслива доля дала радісну нагоду особисто передати голові правління Українського Літературного Фонду проф. Адамові Антоновичеві пам'ятку з України: рушник, вишитий руками української жінки і найновіше видання його поезій „Скифський Олтар", як доказ вдячности й признання за його працю на полі матеріяльного забезпечення дальшого розвитку української літератури.

Приступаючи до основної теми зустрічі, Михайло Осадчий у майже одногодинній бесіді дав широку, реально проаналізовану дійсність на тлі феноменального соціологічного явища відродження і зрушення української громадськости з тотального могильного „застою". Не перший це раз Україна у своїй історії пробуджується до свого національного й культурного життя, навіть в тих районах українських земель, відносно яких устійнився погляд про цілковите зросійщення і затрату українського обличчя. Шановний редактор органу Асоціяції незалежної творчої української інтеліґенції „Кафедра" ствердив відомі нам факти постання цілого ряду різнорідних громадських, політичних, релігійних, культурних і екологічних об'єднань і товариств, які стають неоціненним спричинником організаційного і політичного становлення української людини. Минулорічний многолюдний з'їзд і створення організації під назвою Народний Рух України за перебудову являється придоним завершенням цього процесу й там вже прилюдно й відкрито лунали голоси за вихід із СССР та проголошення України незалежною і самостійною державою.

У відповідях на численні запитання достойний гість дав вичерпні й добре обґрунтовані відповіді, в яких можна було відчути досвід редактора й знання політичного діяча, який орієнтується у всіх пекучих і життєвих проблемах українського життя і підкреслює свою глибоку віру в кращу майбутність українського народу. Слід подякувати управі 8-го відділу ООЧСУ за запрошення і спонзорування приїзду до Чикаґо ред. М. Осадчого з доповіддю про сучасне положення в Україні у насвітленні з державно-самостійницького становища.

Відкриття і привітання дорогого гостя і чисельно зібраної публіки провів господар зустрічі голова 8-го відділу ООЧСУ д-р Павло Надзікевич, подаючи програму вечора в двох частинах. Представив гостя голова Іллінойського відділу УККА, д-р М. Харкевич, який подав декілька даних із життєпису Михайла Осадчого: народжений 1936 року на Сумщині, сен селянина-колгоспника, закінчив Львівський університет, факультет журналістики, а відтак довший час працював у Львові як старший редактор львівської телестудії, інструктор преси львівського обкому партії, старший викладач катедри журналістики та заступник секретаря партійної організації з ідейно-виховної праці.

Однак дальша його наукова кар'єра, до якої М. Осадчий приготовлявся, написавши праці про Остапа Вишню, була перекреслена двократним ув'язненням в 1965 і 1972 році. Після виходу із тюрем і концентраційних таборів міг працювати лише звичайним робітником і разом з іншими колишніми політв'язнями вперто протестував проти закритих судилищ. Його вірші появлялися щоразу частіше в самвидаві, а його найбільший твір „Більмо" був виданий як в оригіналі, так і в англійському перекладі у вільному світі.

На закінчення господар ще раз сердечно подякував ред. М. Осадчому за його блискучу розповідь про Україну. Відспіванням українського національного гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено цю цікаву й повчальну зустріч.

Р.К.

Свято в честь Патріярха Йосифа в Ню Гейвені

Після співаної Служби Божої, яку відправив о. Р. Ґолемба 25-го лютого ц.р. за душу бл. п. Патріярха Йосифа Сліпого, вірні зійшлися до церковної залі на святочні сходини в честь покійного Патріярха.

Отець Р. Ґолемба започаткував це наше свято молитвою „Отче наш". На жаль, доповідач на святі В. Пасічняк не міг приїхати до Ню Гейвену, тому інж. Троян попросив до слова мґра М. Бойка, колишнього довголітнього голову нашого відділу за патріярхат, що виголосив промову „Осяги Патріярха в теперішньому часі". А осягів є багато. Наприклад Кардинал Йосиф дуже переконував українських письменників писати наукові твори про нашу Церкву і про історичні події на Україні. І тепер ті наукові видання посилають на Україну і в інші кінці світу, де ці книжки інформують людей про наші жертви, працю і успіхи на церковній і патріотичній ниві.

Віра Черни при акомпаньяменті проф. Ю. Цибрівського гарно відспівала в'язанку пісень українських композиторів — І. Соневицького, Степового, Лисенка, Барвінського, Федорова і Гнатишина. Орися Марків відчитала зворушливу поезію Світлани Кузьменко, „На Тисячоліття Християнства".

Інж. М. Троян подякував всім виконавцям за таку гарну програму, і попросив отця-пароха провести молитву „Богородице Діво".

Присутні при каві і солодкому ще обмінювалися думками про патріярхальні події.

Орися Марків

Портрети

(Закінчення зі стор. 2)

перед мною. — І коли дивитися на його бадьору сповнену енергії постать, на буйне майже чорне волосся і його невтомну балакучість, то вірите, що проф. Меґик є вічний.

* * *

Наші люди радо переселюються з холодних міст Америки й Канада на соняшну Фльориду, головно до Маямі Біч, де є вже багато українських домовласників. І знову годі згадати всіх, які працюють для добра громади в Культурно-Освітньому Центрі в Голливуді і в Маямі, але цих основників і меценатів та щедрих жертводавців на народні цілі — Ірену й Миколу Ракушів, інж. М. Ковальчука, проф. Чировського, Любка й Ірену Трачів, та душу української громади в Маямі Біч добрих, привітних і жертвенних Осипа і Марію Сохорів, яким недавно громада влаштувала величавий Ювілей 50-ліття подружнього життя — не можна поминути.

Довгі вечори у Маямі Біч постійні мешканці і туристи проводять різно. Одні розважаються грою в карти і шахи, сходяться на прийняття і гутірку, а я з милою приятелькою Стефою найрадше ідемо до гостинних панства Маків, власників великого апартаментового дому при вулиці Карлайл. І які ці вечори не були б довгі, на цікавій розмові час сходить скоро. Симпатична і спокійна пані Меланія так гарно розповідає про Лемківщину, де народилася і пережила щасливе дитинство та молодість бурхливих воєнних років.

Цікавих розповідей балакучого інж. Богдана можна слухати годинами, бо він був свідком багатьох світлих і трагічних подій нашого минулого. Слухаючи його розповідей про славну УПА, ви мусите повірити в чудо, бо як можна назвати подію, коли з його бойової частини 160 вояків, їх тільки трьох залишилося у живих. Справді чудо і велика ласка Божа, що інж. Богдан пережив це лихоліття, власними силами здобув високу університетську освіту в Америці і таку ж освіту дав своїм трьом дітям, та нині має силу й охоту працювати біля великого будинку.

* * *

Скоро сповниться 100 років, як „Батько Союз" і його доня „Свобода" служать українському народові. Обидві ці інституції для українців — конечні, без них наші політичні й економічні дії ледве чи були б успішні.

Коли заходите до модерного будинку Народного Союзу в якому міститься редакція „Свободи", зустрічає вас привітно головний редактор Зенон Снилик та все знаходить час поговорили і показати друкарню „Свободи". Пригадується цей час коли зі сльозами в очах вітали ми біля Музею Мистецтв у Філядельфії Валентина Мороза, що несподівано прибув з України, а ред. Снилик перекладав його слова на англійську мову так швидко і фахово, більш вміло чим перекладач Трояновський, яким колись так гордився Хрущов.

Редакторам „Свободи", головно милим паням, належиться від читачів признання за їхні цікаві, зворушливі статті, особливо за фейлетони „Про це і те", де О-КА Кузьмович так зворушливо описує різні події дня — про гостей з України, що їм доля не жаліла терпінь, про молодих людей, що свідомо вмирають від невиліченних недуг.

Хіба ж не плакали ми, читаючи фейлетон О-КИ про приїзд молодої матері з хворою Ганнусею? Чи була би отримала Ганнуся Сверстюк тисячі листів, коли б не ця статтю? Чи могла би нині людина без ніг ходити, якби ми не дізналися про її трагедію зі щоденника „Свобода"? Про усі цікаві вістки, про зміни і подих волі на Україні, про успіхи нашої молоді, наукові і спортові осяги, різні імпрези й мистецькі події дізнаємося зі сторінок „Свободи", без якої наше життя було б дуже убоге.

З книги...

Закінчення зі стор. 3

бутки нашого мистецтва. Недавно відвідувачі записали:

- Ремез Тетяна, Тернопіль-Березовиця: „Приємне враження дістала від того, що відвідала цей чудовий Український музей в далині від свого краю. Дякуємо, українці, про Вашу пам'ять і любов до наших традицій".
- Б. Бордун, м. Львів: „Приємне враження, насолода побачити частину України на американській землі.
- Кіржецький, Львів: „...Оформлення експозицій краще, ніж у музеях України".
- Цікаве враження від виставки Валерія Гнатенка залишила Ганна Михайленко: „Знала його особисто, але так глибоко заглянула в його душу тільки тепер. Наче пройшла не по виставці цього музею, а разом з Валерієм по Україні".

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ЙОСЕФІНА ПОГРЕБНА, член УНС Відд. 220-го Б-ва свв. Петра і Павла в Чикаґо, Ілл., померла 1-го лютого 1990 року на 61-му році життя. Нар. 1929 року в Чикаґо, Ілл. Членом УНС стала 1947 року. Залишила у смутку мужа Івана, дочок Катлен і Карол, синів Пилипа і Івана з родинами та 6 внуків. Похорон відбувся 5-го лютого 1990 року на цвинтарі св. Марії в Еверґрін, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа

ГЕЛЕН ЙОСЕФ, член УНС Відд. 295-го ім. Святого Духа в Акрон, Огайо, померла 31-го грудня 1989 року на 70-му році життя. Нар. 11-го травня 1919 року в Україні. Членом УНС стала 1956 року. Залишила у смутку мужа Михайла і дітей: Ірену Добош, Мері Фаніцці і Джана Йосеф. Похорон відбувся 4-го січня 1990 року на цвинтарі Святого Хреста в Акрон, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Керол Дapic, секр.

ЧАРЛЬС СЕРЕДНЕСКІ, член УНС Відд. 274-го Б-ва свв. Петра і Павла в Янґставні, Огайо, помер 10-го січня 1990 року на 76-му році життя. Нар. 17-го вересня 1914 року в Янґставні, Огайо. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку дружину Христину, дочку Христину і синів Чарлса і Джорджа. Похорон відбувся 13-го січня 1990 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Янґставні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Гелена Сенедяк, секр.

О. КЕНОН ТАРАС ДУРБАК, член УНС Відд. 295-го Т-ва ім. св. Духа в Акрон, Огайо, помер 28-го січня 1990 року на 75-му році життя. Нар. 6-го вересня 1914 року в селі Вербютик, Броди, Тернопіль, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Антонію і дітей Марію Каверт і Ярослава Дурбака. Похорон відбувся 31-го січня 1990 року на цвинтарі св. Хреста в Акрон, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АННА КЛОК, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл., померла 22-го лютого 1990 року на 66-му році життя. Нар. 10-го жовтня 1923 року в Україні. Членом УНС стала 1971 року. Залишила у смутку сина Богдана з дружиною Іреною, дочок Ґльорію з мужем Іваном і Мері з мужем Волтером, сина Антона, кузинку Анну Думич, 7-ро внуків і дальшу родину в ЗСА і в Україні. Похорон відбувся 24-го лютого 1990 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Василь Семків, секр.

● РОЗШУКИ ●

Анатолій Рудько пошукує СТЕФАНА МИРОШНИЧЕНКА, нар. 1915 р. в селі Лозова, Романський район, Сумська область. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу: Mychajlo Kist, 1514 Forest Rd., La Grage Park, Ill. 60525, Tel. (708) 354-0475